

RUKOPISI ANTUNA VRANČIĆA (*FOL. LAT. 1681.*) IZ KNJIŽNICE SZÉCHÉNYI U BUDIMPEŠTI

Diana Sorić
Odjel za klasičnu filologiju, Sveučilište u Zadru,
Zadar

Milenko Lončar
Odjel za klasičnu filologiju, Sveučilište u Zadru,
Zadar

UDK 929Vrančić, A.
091:930.2

Pregledni rad
Primljeno: 8.6.2016.
Prihvaćeno: 14.6.2017.
DOI: <http://doi.org/10.21857/moxpjhgpjm>

U radu je riječ o rukopisima Fol. Lat. 1681. hrvatskog humanista Antuna Vrančića koji se čuvaju u budimpeštanskoj knjižnici Széchényi. Daje se kodikološki opis četiriju volumena u kojima glavninu građe čini njegova korespondencija. Osim toga pokušava se utvrditi povijest nastanka navedenih kodeksa, a u Prilogu se donosi kompletan sadržaj volumena s osnovnim informacijama o svakom pismu (pošiljatelj, adresat, datacija, toponim i foliji) ili dokumentu.

Ključne riječi: Antun Vrančić, rukopisi Fol. Lat. 1681., kodikološki opis rukopisa, korespondencija, humanizam

Uvod

Glavnina rukopisne ostavštine Antuna Vrančića čuva se u knjižnici Széchényi u Budimpešti. Na nekoliko se mjesta u literaturi spominje podatak o tome kako je Vrančićeva rukopisna ostavština dospjela u budimpeštansku knjižnicu. Nakon Antunove smrti, nećak Faust Vrančić je odnio rukopise u Šibenik, da bi ih oko dvjesto godina kasnije potomci dijelom prodali, a dijelom darovali u Beč. Godine 1802. rukopise je iz Beča otkupio grof F. Széchényi za svoju privatnu knjižnicu, a 1807. je cijelu zbirku ostavio Ugarskom nacionalnom muzeju.¹ U radu će podrobnije biti riječi o rukopisima koji se nalaze unutar *Fol. Lat. 1681.*, no prethodno ćemo dati osnovnu informaciju o cjelokupnoj Vrančićevoj građi iz Budimpešte.² Građa se čuva pod si-

¹ Vidi o tome više: Ivan Kukuljević Sakcinski, *Glasoviti Hrvati prošlih vjekova*, Zagreb 1886., str. 72; Darko Novaković – Vladimir Vratović, *S visina sve*, Zagreb 1979., str. 293.

² Premda na hrptu kodeksa stoji signatura 1681 *Fol. Lat.* te na pojedinim folijima rukopisa, ipak na većem broju folija nalazimo signaturu Fol. Lat. 1681, a osim toga takva se signatura navodi i u službenom popisu Széchényi knjižnice, pa je i mi koristimo u ovom radu.

gnaturama *Fol. Lat. 425.*, *Fol. Lat. 1681.*, *Fol. Lat. 422.*, *Fol. Lat. 2380.*, *Fol. Lat. 4005.* i *Fol. Lat. 4006.*³ Osim rukopisa iz *Fol. Lat. 1681.* i *425.*, koji su restaurirani i ukoričeni, sva ostala građa se čuva u kartonskim mapama, nije restaurirana, ali je grupirana u zasebne manje mape prema tematici. Zbog kratkoće boravka u knjižnici nismo mogli detaljno pregledati sve mape, pa ćemo kratak sadržajni pregled temeljiti na letimičnom uvidu te knjižničnom popisu građe u kojem se daju osnovne informacije. Rukopise pod signaturom *Fol. Lat. 425.*, naslovljene *Verantii Antonii autographa, potissimum Hungariae historiam concernentia*, knjižnica je restaurirala i ukoričila u kožni uvez tako da je građa dobro sačuvana. Uvez obuhvaća, kao što je vidljivo iz latinskog opisa građe, uglavnom Vrančićeva historiografska djela. Pod signaturom *Fol. Lat. 422.* čuva se različita građa, historiografska, biografska i geografska, naslovljena *Verantii Antonii rerum Hungaricarum originalia et autographa*. Potom, *Fol. Lat. 2380.*, *Idiographa Verantiana*, okuplja također različitu građu povijesne tematike. Posljednja mapa obuhvaća rukopise koji se čuvaju pod signaturom *Fol. Lat. 4005.*, *Acta varia actiones Antonii Verantii archiepiscopi Strigoniensis spectantia* i *Fol. Lat. 4006.*, *Exempla diplomatum, fragmenta litterarum, epistolae, annotationes, relationes officiose ac alia analecta ex cartophylacio Antonii, necnon Fausti Verantii ex parte res Hungaricas et Turcicas saeculi XVI. spectantia.*⁴ U nastavku će se govoriti isključivo o rukopisima *Fol. Lat. 1681.*, koji obuhvaćaju glavninu Vrančićeve epistolografije, i dat će se kodikološki opis u paleografskom i sadržajnom smislu.

Budući da je dosada pristup rukopisima bio otežan, u potpunosti izostaju radovi o toj građi pa smo smatrali potrebnim dati vanjski i unutarnji opis, sadržajnu okolicu i povijest rukopisa.⁵ Rukopisnu smo građu pregledali *in vivo* te zabilježili neka opažanja za koja smo pretpostavili da će biti teže uočljiva iz reprodukcija, a koja će se kasnije opisati. Ipak, veći dio rada bit će temeljen na istraživanju i analizi digitalnih reprodukcija Vrančićevih rukopisa.⁶

Opis kodeksa *Fol. Lat. 1681. I-IV*

Najobimniji dio rukopisne ostavštine Antuna Vrančića, uglednog crkvenog velikodostojnika rodom iz Šibenika, čuva se upravo unutar četiri volumena pod signaturom *Fol. Lat. 1681.* Riječ je o kodeksima koji imaju kožni uvez i pričvršćeni su metalnim kopčama. Na hrptu svakog volumena je utisnuto: *A. VRANCII EPISTOLAE*

³ Navodimo onim redosljedom kako stoji u službenom knjižničnom popisu, ali i uvidom u same rukopise.

⁴ U *Fol. Lat. 4006.* pronašli smo npr. Antunove priručnike za šifriranje i objavili ih. Milenko Lončar i Diana Sorić, Pismom protiv nepoželjnih čitatelja III. Vrančićeva pomagala za kodiranje, *Colloquia Maruliana*, sv. 25, Split 2016., str. 17-70.

⁵ O rukopisnoj građi Vrančićeve obiteljske korespondencije vidi: Diana Sorić, Obiteljski korespondenti Antuna Vrančića (1504.-1573.): Biografski podaci i lokacija rukopisne građe, *Povijesni prilozi*, god. 47, Zagreb 2014., str. 35-62.

⁶ Ovom prilikom zahvaljujemo djelatnicima Odjela za rukopise knjižnice Széchényi koji su nam omogućili pregledavanje rukopisa te reprodukciju građe koja se nalazi pod signaturom *Fol. Lat. 1681.*

AUTOGRAPHAE TOM I, A. VRANČII EPISTOLAE AUTOGRAPHAE TOM II, itd. *TOM III* i *TOM IV* (Prilog 2, sl. 1a-c). Građa je restaurirana i dobro očuvana, uz rijetka oštećenja koja onemogućavaju čitanje teksta. Listovi su restaurirani na dva načina: ako su bila manja oštećenja, tehnikom japanskog papira, a kod jačih se oštećenja koristio i specijalan restauratorski premaz radi boljeg očuvanja. Na početku svakog volumena nalazi se sadržaj na plavozelenom papiru na kojem se nalazi broj pisma / dokumenta, ime adresata i adresanta ili naslov dokumenta te folijacija, odnosno paginacija. Format listova je 330×215 mm. Nema izvorne folijacije, već se u gornjem desnom kutu nalazi tiskana, najvjerojatnije izvršena pri ukoričavanju rukopisa u kodekse. Rukopisi su velikim dijelom Vrančićevi autografi, odnosno gotovo čitav prvi i dijelovi ostala tri volumena. Što se pisama kojima je Vrančić autor tiče, osim autografa, prepoznali smo 27 različitih rukopisa (ruku notara) kojima su pisani. Te smo različite ruke naveli za svako pojedino pismo u sadržaju koji se nalazi u Prilogu 1. Kriterij koji smo primijenili pri određivanju ruku (m1, m2, m3 itd.) bila je kvantiteta pisama, odnosno najbrojnija građa koja je pisana istom rukom ima oznaku m1, nešto manja m2 i tako redom. Ilustracije Antunova autografa, te primjeri za m1 i m2 se nalaze u Prilogu 2, sl. 3 i 4.⁷ Drugačije smo tretirali građu kojoj nije autor sam Vrančić, osim ako smo prepoznali da je riječ o istom rukopisu iz prethodne skupine. Ta se građa uglavnom odnosi na pisma koja su Vrančiću pisali njegovi adresati, a označili smo je nizom M1, M2, M3 itd. Detaljnija zapažanja o unutarnjim elementima rukopisa dat ćemo u nastavku pri opisu svakog volumena pojedinačno.

Fol. Lat. 1681., Volumen 1.

Prvi volumen obuhvaća 643 folija koji su se prvotno nalazili u šivanim i lijepljenim sveščićima, a sačuvani su zeleni i žuti konac kojim su šivani. Sveščići su uvezani u kožni smeđecrveni uvez s metalnim kopčama. Na početku se nalazi sadržaj na plavozelenom papiru, nastao najvjerojatnije od knjigoveže, koji nije ispravno ukoričen, odnosno započinje od stranice 370, od pisma pod rednim brojem 142, a tek se na trećem listu nalazi početak sadržaja. Knjigoveža je pri ukoričavanju rukopisa olovkom pisao broj stranica u gornjem desnom kutu listova te je pri sastavljanju sadržaja stavljao upravo taj broj stranice, a ne tiskanu folijaciju koju također nalazimo. Rukopisi nemaju izvornu folijaciju, već tiskanu, u gornjem desnom kutu. Tekst je pisan smeđom tintom. Format listova je gotovo u čitavom kodeksu isti, 330×215 mm, i svaki list u prosjeku sadrži 18 ili 19 redaka. Nešto su kraćeg formata listovi od 127r do 141v, te sadrže manji broj redaka, od 16 do 18. Granice sveščića ovog volumena dosta su jasne. Uočili smo i pobrojili 17 sveščića neujednačenog broja folija. Raspoznavanju granica pomogla je oznaka u rukopisima koja se nalazi u donjem de-

⁷ Zbog brojnosti različitih ruku, u Prilogu 2 se stavljaju faksimili rukopisa samo za m1 i m2, koji su i najbrojniji uz Antunove autografe.

snom kutu posljednjeg lista sveščića *verso*. Riječ je o rukom napisanom broju kojim se označavao broj sveščića.⁸

Na prvom listu nalazi se pečat *Ex Museo Hungarico*, koji se odnosi na muzej grofa Széchényja, kod koga su se prvotno nalazili rukopisi. Po sredini gornje margine nalazi se tiskani broj 643 koji označava ukupan broj folija tog volumena. Prvi je list najviše oštećen od vlage, odnosno gornji središnji dio teksta *recto* i *verso* te donji *recto* u desnom kutu, a *verso* u lijevom kutu, potpuno su uništeni i tekst je izbrisan. Ta su se oštećenja dogodila najvjerojatnije krajem 19. st. ili kasnije, budući da su izdavači toga pisma Szalay i Wenzel tekst donijeli u cijelosti. Na kraju svakog pisma ili dokumenta marginalno stoji olovkom napisana oznaka kojom se daje lokacija pisma u mađarskom izdanju Szalay-Wenzel. Oznaka izgleda primjerice ovako: V. A. M. VI K 22 l, što znači da se dotično pismo nalazi u 6. volumenu, na 22 stranici mađarskog izdanja Szalay-Wenzel.⁹ Tekst je pisan pretežito na latinskom jeziku kurzivnom humanistikom. Ipak ima i Vrančićevih pisama na talijanskom jeziku koja je ponajviše pisao iz Carigrada Dominiku Gaztelu.¹⁰ Vrančićevim autografom pisana su pisma od listova 1r do 579v, list 580r nema teksta i samo stoji oznaka pisana rukom *1681 Fol. Lat. I*. Od 580v do 636v tekst je pisan drugom rukom, rukopis je neuredniji i pisan je gušće tako da listovi sadrže od 36 do 46 redaka. Riječ je o pismima koja su Vrančić i Zay pisali iz Carigrada 1554. godine.

Inače, uvidom u čitavu rukopisnu građu, posve je vidljivo da je riječ dijelom o čistopisima koje je Vrančić pripremao za objavljivanje, a dijelom o građi koju je tek trebao srediti. Na listu 245r stoji Vrančićeva opaska *Emendaturus multa, si per ocium et vitam licebit*. Doista, pojedina pisma koja nalazimo u nastavku kodeksa nisu u čistopisu, neka su potpuno križana i ponovno pisana i rukopis je na više mjesta neuredniji od teksta koji smo prethodno pratili. Također nalazimo više marginalnih i unutartekstualnih Vrančićevih emendacija.¹¹

Na listovima koji se odnose na Vrančićev autografski tekst ne uočavaju se, osim dodatnih brojčanih oznaka (dodatne folijacije pisane rukom), intervencije druge ruke. Isključivo na listovima od 115v do 121r-v, i to samo s *verso* strane, na donjoj

⁸ Redom navodimo granice sveščića ovog volumena: 1. sveščić: 1r-42v; 2. sveščić: 43r-74v; 3. sveščić: 75r-109r; 4. sveščić: 109v-153r; 5. sveščić: 154r-196r; 6. sveščić: 196v-244r; 7. sveščić: 245r-294v; 8. sveščić: 295r-340v; 9. sveščić: 341r-385v; 10. sveščić: 386r-435v; 11. sveščić: 435r-452v; 12. sveščić: 453r-470v; 13. sveščić: 471r-490v; 14. sveščić: 491r-504v; 15. sveščić: 505r-542v; 16. sveščić: 543r-579v; 17. sveščić: 580r-643v. Kod nekih se sveščića vidi unutarnji konopac, kod nekih ipak ne. Glavnina listova je ispunjena tekstem, no ima i praznih: fol. 141v, 142r-v, 152v i 153r-v.

⁹ Detaljnije objašnjenje je sljedeće: V. A. su kratice za *Verancius Antonius*, M. za *Monumenta (Hungariae historica)* gdje su pisma i objavljena, K je kratica za mađarsku riječ *kötet* koja znači svezak i l kratica za mađarsku riječ *lapja* koja znači stranica.

¹⁰ Pisma na talijanskom se nalaze na sljedećim listovima: 505r (samo kratak kraj pisma), 508r-509v, 511v-513r, 513r-515r, 539r-543r, 543r-546r, 556r-v, 556v-559r, 559r-563v, 565r-566v, 570r-v, 574v-578r, 578r-579v, 588r-v, 596r-v i 615r.

¹¹ Osobito su neuredna i ispravljana pisma na sljedećim listovima: 75r, 88v-91r, 342r-326r, 341r-342r, 406r-408r, 480r, 486r-488r, 490r, 492-495v i 511v.

margini, vidi se zapis napisan drugom rukom na kojem se čita *verso recto duo folia* iza čega slijedi *incipit* sljedeće *recto* strane. Na nekoliko se mjesta u kodeksu uočava oznaka za navod koja se stavljala u obliku zarezna na lijevoj margini uz tekst na koji se odnosi.¹² Listovi su dosta očuvani i tekst je gotovo u potpunosti neoštećen, osim u prvom pismu (1r-3v) gdje se dijelom izbrisao. Ipak, nedostaju pojedini listovi, tako da su neka pisma samo dijelom sačuvana u rukopisu. Kod nekih pisama možemo vidjeti iz rukom pisane folijacije koliko listova nedostaje, kod nekih pak ne.¹³ Osim što nedostaju neki listovi, zamijetili smo da su kod pojedinih pisama listovi i krivo lijepljeni, a također ima i iskrižanih te u čisto napisanih pisama.¹⁴

Kao svojevrsnu osobitost naglasili bismo da se na listu 538r nalazi pasus napisan u šiframa kao sastavni dio Vrančićeva službenog pisma od 3. srpnja 1555. caru Ferdinandu iz Carigrada. Tekst je svjedočanstvo kriptografske korespondencije na relaciji Vrančić – car Ferdinand kojom se ostvarivala razmjena povjerljivih informacija. U ovom je volumenu okupljena isključivo korespondencija Antuna Vrančića koju je pisao u razdoblju od 1538. do 1555. godine, s ponekim kojem je Vrančić adresat. Pisma su poredana kronološki do 1550. godine, a zatim se nalaze iz 1555. te nakon toga pisma iz 1554. godine.¹⁵ Detaljan sadržaj volumena daje se u Prilogu 1 na kraju rada.

Fol. Lat. 1681., Volumen 2.

Drugi volumen obuhvaća 561 folij istog formata kao i prethodni, 330×215 mm. Na prva tri lista plavozelene boje nalazi se sadržaj kodeksa koji je napisan od knjigoveže. Sveščići su uvezani u kožni smeđecrveni uvez s metalnim kopčama. Listovi su lijepljeni i ne vide se granice pojedinih sveščića niti se vide unutarjni konopčići. Građa je pisana uglavnom na latinskom te u nekoliko slučajeva na talijanskom jeziku.¹⁶ Tiskana folijacija, koja je također nastala u trenutku kada su se rukopisi

¹² Takvu smo oznaku uočili na listovima 63r-v, 71v, 72r, 343v, 344r i 412v.

¹³ Donosimo detaljnije informacije o krnje sačuvanim pismima: Pismu od 57v do 58v nedostaje kraj, a pismu od 59r do 60v početak i između nedostaje 1 list. Pismo od 70v do 72v nema kraj, a pismo na 73r je samo završetak Antunova pisma Mihovilu i između nedostaje 11 listova. Pismu od 79v do 80v nedostaje kraj, pismu od 81v do 82v početak i između neostaju tri lista. Na 82v imamo samo početak Mihovilova pisma ujaku Ivanu Statiliću te od 83r do 87r je drugo pismo također upućeno ujaku kojem nedostaje početak. Između nema tri lista. Na 91r-v je početak pisma te na 92r je kraj drugoga pisma, odnosno oba pisma su fragmentarna i nedostaje dva lista. Na 138v je početak Vrančićeva pisma J. Mariju Tiraboschiju, a na 139r je kraj drugoga pisma i nedostaju 4 lista. U pismu od 159v do 161v nedostaje jedan unutarjni list koji je bio između f. 161 i 162. Također od 340r do 341r nedostaje jedan unutarjni list. Kod sljedećih pisama ne vidimo koliko listova nedostaje: na 218v je samo početak, na 221r-222v pismo nema kraj, na 223r-224v nedostaje početak, na 614r nema početka i na 641r-643v nedostaje kraj.

¹⁴ Pismo koje započinje na 242r-244v nastavlja se na 246r-247r, a ono koje počinje na 292r-294r nastavlja se na 295r-301r. Pismo koje se nalazi na listovima od 175v do 176r je najprije čitavo iskrižano, a potom je napisano u čisto od 176r do 178v. I konačno, pismu koje je od 493r do 498v početak je iskrižan.

¹⁵ Ukupan broj pisama po godinama je sljedeći: 22 pisma iz 1538., 7 iz 1539., 32 iz 1540., 9 iz 1544., 19 iz 1546., 19 iz 1547., 8 iz 1548., 31 iz 1549., 59 iz 1550., 32 iz 1555. i 52 iz 1554. godine.

¹⁶ Pisma na talijanskom u ovom volumenu su: 162v-163r, 178v-179r, 192v-193r, 196v, 200r-204r, 205r-206r, 208r-210r, 220r-223v i 485r-492v.

ukoričili u kodekse, dvostruka je. Prvotna je naime folijacija, koja broji listove od prvog lista Vrančićeve rukopisne građe, križana a stavljena je nova koja broji listove počevši od dodanog sadržaja na početku kodeksa. Na nekim je mjestima vidljiva ispravljena folijacija, na nekima pak nije, a također marginalno na različitim mjestima stoji i dodatna folijacija pisana rukom. Ona je uglavnom različita od tiskane. Mi ćemo u nastavku kod navođenja nekih osobitosti poštivati tiskanu folijaciju koja nije prekrivena, odnosno onu koja je najvjerojatnije naknadno stavljena i bolje je vidljiva. Također nalazimo i rukom pisanu paginaciju kroz čitav kodeks koja se navodi od 1. do 1108. stranice. Tekst je pisan crnom ili smeđom tintom i pretežito različitim rukama, ali ima i Vrančićevih autografa.¹⁷ Tu su, za razliku od prethodnog volumena, različiti rukopisi i građa, te je broj redaka neujednačen. Olovkom je na početku svakog novog dokumenta napisana lokacija u mađarskom izdanju (npr. V. A. M. V K, 16 l) te na nekim mjestima i signatura (*1681. fol. lat.*) tako da to u nastavku opisa nećemo posebno isticati. Zbog raznolikosti rukopisne građe dat ćemo detaljniji opis sadržaja, a također će u prilogu biti dana kompletna informacija o sadržaju kodeksa. Prvi dio volumena (od 6r do 136v) sadrži različitu građu koju nije pisao Vrančić već drugi autori, ali se svakako odnose na Vrančića. Drugi pak dio (od 137 do 561r) sadrži uglavnom pisma koja je Vrančić pisao ili sam ili u suautorstvu s kolegama poslanicima iz Carigrada.

Najprije ćemo opisati prvi dio kodeksa. Tekst započinje na listu 5r gdje čitamo sljedeće: *Verancius, Chilias hexametra continens Panegyricum illustrissimi et reuerendissimi principis domini Antonii Verantii, episcopi Agriensis, augustissimi Romanorum imperatoris Maximiliani Secundi consilarii, ac apud Selymum secundum Turcorum Ceasarem legati, eiusdem nomine inscripta, autore Anselmo Stoekelio*. List 5v je prazan, na 6r se nalazi posvetno pismo koje nije Vrančićev autograf, ali se vide emendacije pisane njegovom rukom. Tekst je pisan smeđecrnim tintom, dok su neke marginalne bilješke pisane olovkom – dodatno napisana folijacija i oznaka koja se odnosi na lokaciju u mađarskom izdanju. Od 7r do 29r nalazi se panegirik koji je Anselm Stöckel napisao 1568. u čast Antunu Vrančiću. Riječ je o čistopisu koji nije pisan Vrančićevom rukom. Od 30r do 31v nalazi se elegija koju je također napisao A. Stöckel u Vrančićevu čast. Potom slijede dva prazna lista, nakon čega na 33r crnom tintom je napisano *Arma cum declaratione RR. D. Agrien. f.* Na listovima od 31r do 41v nalazi se povelja cara Maksimilijana izdana Vrančiću 1569. godine u kojoj se navode podatci o njegovu podrijetlu, važnim diplomatskim zaslugama te plemstvu koje je obilježeno grbom s tri zlatna ljiljana i dodijeljeno Vrančićima još od kralja Ludovika. Tekst nije Vrančićev autograf, ali marginalne i unutartekstualne emendacije uglavnom jesu. Na 42v u gornjem desnom kutu Vrančićevim autografom piše *Scriptum in sepulchris positum duorum episcoporum Petri Rozgon et Ladislai Hedervari Agriae*. Na listu 43r u gornjem desnom kutu piše *Episcopi Modrusiensis Faberini Doctoris Mathematici*

¹⁷ Vrančićevi se autografi nalaze na sljedećim listovima: 97v, 206r-223v, 304r-v, 318r-319v, 332r-335v, 343r-348r, 362r-v, 371r-387v, 409r-443v, 459r-462r, 485r-508v, 512r-514v, 517r, 522r, 543r-554v i 522r.

pro episcopo Agriensi Verancio, a potom od 44r do 55v nalaze se astrološki izračuni i deskripcije Vrančićeva horoskopa te od 56r do 57v dva pisma modruškog biskupa Faberina Vrančiću napisana na latinskom i talijanskom jeziku 1567. Na listu 61r-v, koji je dijelom na desnoj strani *recto* i lijevoj *verso* oštećen, nalazimo *Index instrumentorum huius libri secundi*, a na 62r-v *Memoriale de sepulcris* u čast pokojnog jegarskog biskupa Petra Rozgona. Na 63r stoji zapisano *Exemplum Instructionis Gaspari Magochy Praefecto Arcis Agriensis. Datae 10. Februarii, Anno 1564.* Riječ je o uputama cara Ferdinanda koje su 1564. godine dane prefektu jegarske utvrde Gašparu Magošiju. Tekst obasiže sedam listova od 64r do 70r. Na 71r stoji naslov *Exemplum Instructionis Commissariis Agriam ad collocationem Gaspari Magochy delegatis, datae 9. die febr. 1564.* List 72 je u stvari cedulja na kojoj s *verso* strane stoje imena povjerenika i savjetnika. Potom listovi od 73r do 77r sadrže Ferdinandove upute tim povjerenicima. Cedulja je Vrančićev autograf, a dokument je pisan drugom rukom. Od 79r do 81v nalazi se još jedan dokument s uputama Gašparu Magošiju. Na 84r stoji naslov *Exemplum Transactionis novae cum Episcopo Agriensi in itae Calend. Decemb. 1563.*, a tekst ide od 85r do 88v. Između listova 86 i 87 ubačena je cedulja s tekstom koji je sastavni dio onoga što piše na 86v.

Potom slijedi pismo Andrije Rapića upućeno Vrančiću 1558. godine na folijima od 90r do 93v. Još se dva dokumenta nalaze u ovom volumenu: prvi se opet odnosi na nagodbu cara Ferdinanda s Vrančićem, odnosno na 97r stoji naslov dokumenta *Transactio Maiestatis Caes. cum Episcopo Agriensi de statu episcopatum Agriensium*, a tekst se proteže od 94r do 96r. Drugi je dokument naputak cara Ferdinanda upućen Gašparu Magošiju u prosincu 1563. i nalazi se na listovima od 98r do 101v, a naziv dokumenta čitamo na 103v (*Instructio domini Gaspari Magochy ex consilio bellico nomine Ferdinandi*).

Nakon ovog niza raznih dokumenata slijedi pet pisama različitih autora koja su upućena Vrančiću, o kojima će detaljnije biti navedeno u Prilogu, pisanih različitim rukama. Ta se pisma nalaze na listovima od 104r do 136v. I konačno, glavnina volumena (od 137r do 561v) sadrži Vrančićevu korespondenciju, odnosno pisma koja je pisao sam ili u suautorstvu s poslanikom Franjom Zayem iz Carigrada od 1553. do 1557. Pisma nisu poredana kronološki i pisale su ih različite ruke.¹⁸ Smatramo da je riječ dijelom o zbirci pisama koja su se kao i u prvom volumenu prepisivala u svrhu objavljivanja, s time da su u ovom volumenu uglavnom pisale različite ruke, a dijelom o građi koja se tek sakupljala u svrhu sređivanja. To zaključujemo po tome što se neka pisma nižu jedno iza drugoga i, premda je kronologija samo djelomično poštivana, razabire se da je riječ o svojevrsnoj epistolarnoj zbirci, a ne o originalnim pismima koja su slana na određenu adresu. Takav poredak u rukopisima pratimo od 138r do 244v, odnosno od 138r do 141v nalazimo dva pisma, iz 1560. i 1564., koja su na zasebnim listovima, a nakon njih uočavamo zbirke koje su nastajale za vrijeme

¹⁸ Iz 1553. godine je 59 pisama, iz 1554. ima 17 pisama, 18 je iz 1555., 2 iz 1557., 14 iz 1558., 29 iz 1559., 8 iz 1567. i 4 iz 1573.

Vrančićeva poslanstava u Carigradu. Listovi od 142r do 179r sadrže pisma iz 1553., a od 179r do 187v pisma iz 1554, koja su pisana istom rukom. Posljednje u tom nizu pisma, koje su Vrančić i Zay pisali kralju Ferdinandu u veljači 1554., nema završetka. Potom, pismo koje su Vrančić i Zay napisali Rustem-paši 24. rujna 1553. u Carigradu pisano je jednom rukom od 238v do 240v, a završetak na 241r drugom rukom. Taj isti završetak pisma nalazimo i na listu 188r. Na listu 193v započinje niz pisama iz 1554. godine, što pisar najavljuje zapisom *Liber Anni MDLIIII*. Na listu 204r na isti se način najavljuje nova knjiga koja okuplja pisma iz 1555. godine zapisom *Liber anni 1555*. Ta su pisma samo manjim dijelom pisana rukom koju nalazimo na prethodnim listovima, a od 206r do 223v nalazimo pisma u Vrančićevom autografu; posljednje u tom nizu nema završetka. Od 224r do 241r nalaze se opet pisma iz 1553. godine pisana trećom rukom. Nakon toga, svako je zasebno pisano te iza nekih slijedi prazan list što dodatno potvrđuje da je riječ o pismu koje se nalazilo na posebnom listu ili listovima. Samo u nekoliko slučajeva nalazimo i adresu na poleđini te pečat (391v i 515v).

Što se oštećenja tiče, ona postoje i u ovom volumenu, no na žalost ne može se iščitati koliko listova nedostaje kod pojedinih krnjih pisama pa ćemo samo navesti o kojim je listovima riječ.¹⁹ Ovaj volumen ima dosta praznih listova.²⁰ Smatramo da je razlog tome što više nije riječ o čistopisima, koje je Vrančić prepisivao u svoje bilježnice, čime se u sveščiću ispunjavao svaki prazan prostor jer je pisma prepisivao jedno iza drugoga, već o radnoj verziji zbirke koju je tek trebalo srediti i pripremiti za eventualno objavljivanje.

Fol. Lat. 1681., Volumen 3.

Treći je volumen ukoričen na isti način kao i prethodna dva, tvrdim kožnim uvezom smeđecrvene boje. Ni u ovom se volumenu ne razaznaju sveščići niti se vidi konopčić. Smatramo da je tome tako jer je kodeks i nastao u drugačijim okolnostima

¹⁹ Veća se oštećenja uočavaju na 223r-v po sredini lista, nastala najvjerojatnije od vlage, no tekst je čitljiv. Ipak dijelom je tekst na listovima 325r-327v, 341r-342v i 364r-367v uništen i oštećen od vlage, a dijelom je na listovima 224r, 228r, 232v i 239r zamrčen tintom do potpune nečitljivosti. Iskrižan je čitav tekst ili dio teksta na 236v i 237r. Pisma koja se nalaze na listovima 186 r-187v, 238v i 410r nemaju završetak, a pismo na 352r nema početak. Nekoliko je pisama krivo lijepljeno pa treba ukazati na ispravan poredak. Pismo od 332r do 335v treba čitati ovako: 332r-v, 335r-v i 334r-v. Pismo na 343r-v ima završetak na 348r, a pismo od 344r do 346v treba čitati: 345r-v, 346r-v i 344r. Pismo na 361r-v ima završetak na 363r-v. Pismo koje se nalazi na listovima od 471r do 479v također je krivo ukoričeno ali tiskana je folijacija ispravno stavljena tako da je pri čitanju treba pratiti. Pismo od 503r do 508v je također krivo lijepljeno i treba ga čitati ovim redoslijedom: 503r-v, 508r-v, 504r-v, 507r-v, 505r-v i 506r-v. I konačno, pismo od 517r do 522v također treba drugačije čitati nego što je poredano u kodeksu: 518r-v, 522r-v, 519r-v, 520r-v i 521r.

²⁰ Prazni listovi u ovom volumenu: 29v, 32, 33v, 42r, 43v, 58r, 59r, 60r, 63v, 70v, 71v, 77v, 78, 82, 83, 84v, 89, 96v, 97r, 102, 103r, 108, 113r, 114v, 141v, 241v, 247v, 262, 267v, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 288, 291v, 300v, 301, 302, 303, 317, 344, 347, 348, 352v, 355v, 356, 360, 367v, 374v, 381v, 394v, 395, 399r, 408v, 409v, 421, 441v, 444v, 454v, 462v, 466, 469, 470, 479, 480, 484, 493v, 498v, 510v, 511, 521v, 524v, 527, 530v, 532v, 534, 536v, 540v, 541, 542, 550, 554v, 558v i 561v.

od prvoga u kojem su se navedene karakteristike uočile. Tu je riječ, kao i velikim dijelom u drugom volumenu, o građi koja okuplja pisma Antuna Vrančića i nekih njegovih korespondenata koja su ili pojedinačan prijepis pisma ili čak originalno pismo koje se sačuvalo s adresom i pečatom. Što se sadržaja volumena tiče, riječ je isključivo o korespondenciji na latinskom jeziku koja je, samo djelomično kronološki poredana. Tekst je pisan crnom i tamnosmeđom tintom. Marginalne bilješke koje se odnose na oznake lokacije u mađarskom izdanju te naknadno pisane folijacije pisane su rukom. U ovom volumenu nema naknadno pisane paginacije, već nalazimo samo tiskanu folijaciju i prijespomenutu pisanu rukom. Volumen započinje sadržajem na plavozelenom papiru, kao i ostala tri, od 2r do 4r. Knjigoveža stavlja u sadržaj broj volumena svakog pisma, a ne stranice kako je iznimno učinio u drugom volumenu. Primjetili smo da su u sadržaju trećeg volumena dijelom navedena i pisma iz četvrtog volumena, odnosno od pisma pod rednim brojem 150 (f 330) sadržaj donosi popis građe koja se inače nalazi u četvrtom volumenu, dok se u sadržaju četvrtog volumena ne navodi. Prije sadržaja na početnom listu piše prilično nečitkim Vrančićevim rukopisom: *Index necessarius pro mea causa. In hoc libro 3. incipiendo a Imo folio sunt literae A. Verantii in Annis 1551 1552 1569 1561 1560 1566 sed non serviunt pro mea materia sed sunt curiosa ut legantur N. 1. Ad initium petit Verantius ut Gaspario Magocio data secum comunicet. Annuit sua Maiestas 1567. N. 2. Rogat suam Maiestatem pro suis Agriensibus partibus ne aggravetur. 1569.*

Na listu osim toga piše ukupan broj folija u volumenu, odnosno tiskani broj 296, potom *Tom 3* te pečat *Ex museo Hungarico*. Od 5r do 296v nalaze se pisma koja su pisana različitim rukama, ali ima i Vrančićevih autografa.²¹ Pojedina su pisma sačuvana s originalnom adresom i pečatom,²² a na nekim mjestima uočavamo samo adresu.²³ Broj redaka je neujednačen jer su tekst pisale različite ruke. Listovi su restaurirani japanskom tehnikom i nema većih oštećenja. Izdvojili bismo ipak listove od 152r do 160v i od 199r do 203v koji se ističu specifičnom tamnosmeđkastom bojom koju je, pretpostavljamo, prouzročila vlaga. Tekst je na tim listovima sačuvan u cijelosti. Ipak od 204r do 205v uočavaju se oštećenja na gornjem rubu i dijelovi teksta nedostaju. Praznih listova ima dosta, kao u drugom volumenu.²⁴ Razlog za to vidimo u činjenici što je riječ o pismima koja su pisana na jednom listu, dvolistu ili više, ovisno o veličini, te su kasnije slagana i spajana u kodeks, a nije riječ o sveščićima u koje je Vrančić prepisivao i sređivao ih. Kao i u prethodna dva sveska i u ovome nalazimo

²¹ Vrančićeve autografe nalazimo na sljedećim listovima: 16r-19v, 71r, 80r-85r, 94, 109r-110r, 112 (samo *post scriptum*), 113r-114v, 177r-178v, 179v (p. s.), 209, 219 (p. s.) i 291r-294r.

²² Pisma sačuvana s adresom i pečatom: 221v, 222v, 223v, 237v, 244v, 248v, 250v, 256v, 259v, 261v, 263v, 265v, 267v i 269v.

²³ Pisma sačuvana samo s adresom: 15v, 26v, 43v, 50v, 60v i 227v.

²⁴ Navodimo redom prazne listove: 13v, 15r, 23v, 26r, 34v, 36v, 40v, 41, 53v, 54v, 57v, 60r, 63v, 70v, 71v, 77v, 79v, 85v, 87v, 90v, 91v, 92v, 93v, 98v, 100v, 102v, 104v, 106v, 108v, 110v, 119v, 121, 123v, 125v, 127v, 133v, 136v, 151v, 173v, 184v, 187v, 190v, 198v, 216v, 217v, 218v, 222r, 228v, 236v, 249, 250v, 265r, 266v, 267r, 268r, 269r, 272v, 273v, 274v, 276v, 277v, 278v, 279v, 281v, 282, 285v, 286v, 287v i 294v.

pisma koja su sačuvana fragmentarno ili listovi nisu ispravno poredani.²⁵ Specifičnost je ovog volumena ta da se u njemu nalaze autografi pisama Antunova brata Mihovila koja mu je slao uglavnom iz Šibenika, i u kojima nalazimo svjedočanstvo njihova tajnopisa.²⁶ Šifrirani se ulomci nalaze na listovima 236r, 241r-243v i cedulja sa šiframa između 262v-263r. Detaljan sadržaj volumena navodimo u Prilogu 1.

Fol. Lat. 1681., Volumen 4.

Četvrti volumen sadrži 339 listova formata 330×215 mm koji su ukoričeni u isti uvez kao i ostala tri. Listovi su restaurirani japanskom tehnikom i lijepljeni. Tekst je pisan crnom, tamnosmeđom, a ponegdje i svijetlosmeđom tintom. Marginalne bilješke koje se odnose na oznake lokacije u mađarskom izdanju te folijacija pisana rukom nastale su naknadno i pisala ih je druga ruka. Folijacija je kroz čitav volumen dvostruka, jedna u gornjem desnom kutu tiskana, koja obuhvaća i listove sa sadržajem, te druga pisana rukom (najvjerojatnija od knjigoveže) koju pretežito nalazimo na donjoj margini i ona ne obuhvaća listove sadržaja. Na prvom listu gotovo svakoga pisma u gornjem desnom kutu olovkom piše signatura rukopisa *1681 fol. lat.*, a u donjem desnom kutu oznaka lokacije u mađarskom izdanju. Sadržaj se nalazi na plavozelenim listovima 2r-3r i tu uočavamo tiskani broj 339 kojim se ukazuje na ukupan broj listova u volumenu. Na 1r stoji napisano *In hoc libro 4to sunt recentiora scripta id est ab anno 1551. et annis post sequentibus 1560 et sequentibus* te se nalaze dva pečata. Na jednom piše *Ex Museo Hungarico*, a na drugome AM. N. MUZEUM KÖNYVTAR. Pisma su iz različitih godina i nisu poredana kronološki, iako je ponekad poštovan taj kriterij. Na 1v piše *Fol. Lat. 1681./IV.* Građa koja se nalazi od 6r do 339v sadrži pretežito korespondenciju od 1548. do 1573. godine.²⁷ Ipak nalazimo na nekoliko mjesta i drugačiju rukopisnu građu. Od 70r do 72r nalazi se popis teoloških misli naslovljen *Eucharistiam esse sacrificium*. Od 76v do 77r nalazimo građu koja se nastavlja neposredno na Vrančićevo pismo caru Maksimilijanu od 27. 12. 1566, a naslovljeno je *Copia trium articulorum transactionis cum Episcopo Agriensi factae, qui domino etiam Magochy ad observandum iniuncti sunt. Nec eos tamen adhuc vel in parte obseruauit.*

²⁵ Na 48v nalazimo fragment nekog pisma koji je bez početka i završetka teško definirati. Na listovima od 49r do 51v te od 57r do 61v nalazimo isto pismo i oba su puta listovi krivo zalijepljeni. Prvo treba čitati sljedećim redoslijedom: 49r-v, 51r-v i 50rv, a drugo: 57r-v, 59r-v i 58r-v. Pismo na listu 68r-v ima završetak na 71r i pisano je od strane nekog pisara, a završetak je Vrančićev autograf. Na 72r-v nalazimo relativno neurednu verziju pisma, a na 73r-v isto pismo u čistopisu. Pismo koje se nalazi na listovima 171r-172v ima svoj kraj u četvrtom volumenu na 90r, a također i pismo na 188r-v ima završetak na 190r.

²⁶ O tajnopisu i šifriranim dijelovima pisama Antuna i Mihovila Vrančića vidi detaljnije u: Milenko Lončar – Diana Sorić, Pismom protiv nepozvanih čitatelja: kodirane poruke Mihovila i Antuna Vrančića, *Colloquia Maruliana*, sv. 22, Split 2013., str. 49-73; Milenko Lončar, Pismom protiv nepozvanih čitatelja II. Kodirana poruka Antuna Vrančića, *Colloquia Maruliana*, sv. 23, Split 2013., str. 119-131.

²⁷ Navodimo redom koliko je pisama iz pojedine godine: 1 pismo iz 1548., 1 iz 1555., 5 iz 1557., 5 iz 1558., 7 iz 1559., 8 iz 1560., 9 iz 1561., 3 iz 1562., 1 iz 1663., 3 iz 1564., 2 iz 1565., 27 iz 1566., 16 iz 1567., 9 iz 1568., 17 iz 1569., 37 iz 1571., 19 iz 1572. i 5 iz 1573.

Nadalje, na listu 110r-v nalazimo nedatiran i nedovršen dokument na kojem se nalazi stav cara Maksimilijana u vezi prepuštanja turočke prepošture Antunovu nećaku Faustu. Na 129r-v također se nalazi nedatirana i nepotpisana rukopisna građa. Na kraju Vrančićevim autografom piše *Haec doctor Melchior de filio Joannis Regis canebat*, a knjigoveža u svom sadržaju opisuje dokument kao *Doctoris Melchioris de filio Joannis Regio Vaticanium*. Od 260r do 261r se nalazi Antunov stav o herezi u jegarskoj biskupiji, a od 271r do 272v zapis nekog Kvirina o pomorskoj bitci s popisom poginulih (*Quirini relatio de conflictu navali cum cathalogo mortuorum nobilium*).

U ovom volumenu je najmanje Vrančićevih autografa i pretežito su pisma pisana različitim rukama. Nalazimo svega šest autografnih pisama.²⁸ Ipak, na više mjesta se uočava Vrančićev autograf u kombinaciji sa zapisom notara. To se odnosi na slučajeve kada je sadržaj pisma napisao notar, a Vrančić je vlastoručno dodao ili ime adresata na početku pisma ili vlastoručni potpis, datum i toponim na kraju pisma, ili pak duži ili kraći *post scriptum*.²⁹ Također nalazimo pisma koja su se sačuvala bilo s adresom na poleđini³⁰ bilo s adresom i pečatom.³¹ Praznih je listova dosta, što ne začuđuje uzme li se u obzir da je riječ o relativno kratkim pismima na kojima je drugi list s *verso* strane gotovo uvijek prazan te zbog činjenice da pisma nisu prepisivana u sveščice kao u prvom volumenu.³² I u ovom volumenu nalazimo jedno Mihovilovo pismo sa šifriranim znakovima koje se nalazi na 57r-v. Glavnina građe je na latinskom jeziku, tri su pisma na mađarskom³³ te nekoliko na talijanskom jeziku.³⁴

Oštećenja se primjećuju vrlo rijetko i tekst gotovo čitave građe je čitljiv i neoštećen. Listovi su ipak oštećeni, najvjerojatnije od vlage, od 73r do 74v, gdje je u kutovima malo uništen tekst, a oštećenja od vlage također se zamjećuju na listovima 244 i 245. Tamnosmeđe listove, koji se uvelike razlikuju bojom od ostalih blago žućkastih, uočavamo na 38r-39v, 114r-115v i 148r-149v. Na nekoliko mjesta se razabiru pisma kojima nedostaje početak ili kraj, ili oboje. Ne primjećuje se da nedostaju neki listovi ili da su istrgnuti iz kodeksa, pa pretpostavljamo da su nedostajali prije ukoričenja.

²⁸ To su pisma na listovima 155r-159v, 162r-163r, 177r-179v, 199r, 200r-201v i 203r-204v.

²⁹ Takve primjere Vrančićeva autografa nalazimo na sljedećim listovima: 77r, 87r, 101r, 102, 111r, 116r, 126v, 127r, 146r, 150r, 151r, 152r-174r, 195r, 196r, 205r, 209v-210r, 220r, 222r, 224r, 228r, 229r, 243r, 255, 256r, 289-290, 299r i 311r.

³⁰ Nalazimo ih na listovima: 131r, 167v, 199v i 256v.

³¹ To su: 67v, 96v, 151v, 204v, 206v, 241v, 242v, 264v, 274v, 276v, 277v, 278v, 280v, 283v, 285v i 287v.

³² Navodimo redom prazne listove: 7v, 9v, 10v, 11v, 12v, 14v, 15v, 16v, 18v, 19v, 20v, 21v, 23v, 24v, 25v, 27v, 28v, 29v, 30v, 31v, 32v, 34v, 35v, 42v, 50v, 58r, 59v, 67r, 68v, 69v, 72v, 77r, 79, 84v, 85v, 86v, 87v, 88v, 89v, 90v, 91, 94v, 72v, 77r, 79, 84v, 85v, 86v, 87v, 88v, 89v, 90v, 91, 94v, 95v, 96r, 97v, 98v, 99v, 100v, 101v, 103, 105v, 106v, 107v, 108v, 109v, 112v, 117v, 119v, 120v, 121v, 122v, 123v, 124v, 125v, 127v, 128r, 130r, 131v, 132v, 133v, 134v, 136v, 137v, 138v, 141v, 142v, 143v, 144r, 145v, 147v, 159v, 161v, 163v, 165v, 167r, 180v, 175rv, 176v, 181v, 188v, 190v, 196v, 198v, 202v, 211v, 212v, 214v, 219v, 221, 223v, 224v, 226v, 234v, 242, 244v, 245v, 246v, 249v, 250, 251v, 253v, 254v, 259v, 263v, 265v, 268v, 270v, 280r, 285r, 287r, 292v, 296v, 298v, 303v, 305v, 309v, 312v, 315v, 316v, 318v, 320v, 322v, 324v i 338v.

³³ Pisma na mađarskom: 16r, 35r i 236r-v.

³⁴ Pisma na talijanskom: 22r, 22v, 47r-v, 48r-v, 55r-56v, 60r-63v, 80r-v, 93r-94r, 114r-115v, 180r-181r, 182r-185v, 200r-201v, 235r-v, 237r-239v, 240r-v, 241r-v, 252r-v, 253r i 271r-272v.

Prvo takvo krnje pismo pripada Antunovu bratu Mihovilu i nalazi se na 8r-v. Od 36r do 37v nalazimo Vrančićevo pismo kralju Ferdinandu kojem nedostaje kraj. Pismo na listovima 187r-188r također nema završetka, odnosno nema završnog pozdrava, datuma ni potpisa. Više je pisama koja su u volumenu nepravilno zalijepljena.³⁵

Rukopisi i tiskano izdanje

Premda je kolacioniranje rukopisa i tiskanog izdanja nov posao, nekolikim primjerima ilustrirat ćemo stanje i ovdje. Sustavnu usporedbu devedesetak pisama iz obiteljske korespondencije izvršili smo na drugom mjestu.³⁶ Glavni je zaključak kako su se mađarskim izdavačima znala često dogoditi kriva čitanja i ispuštanja riječi, pa i čitavih rečenica. Tako npr. u rečenici iz pisma Mihovilu otpao je tekst (označen zagradama) veličine čitava retka: ... *Deum inprimis laudetis et illi grati esse [enitamini. Deinde sic ea fruimini, ut humanas condiciones] meminertis*. Propust se može objasniti time što se na kraju obaju redaka nalaze glagoli (*enitamini* i *meminertis*), od kojih i drugi smisleno dopunjuje prvu rečenicu. U istom pismu nalazimo također ispuštanje dijela rečenice, prve dvije riječi *quomodo Deo, quomodo patri, quomodo hominibus quoque morem te gerere oporteat*.³⁷ Teško je pak objasniti slično ispuštanje u pismu Ivanu Statiliću, gdje je riječ o pobunjeniku Mailatu: *Illexit is ad se iam tres seculorum sedes, potiores vero eius gentis omnes, et nobilitatis magnam partem, moliturque nouae dignitatis titulo tam se, quam collegam a toto regno creari in capitaneos, necdum frigefacto et humato optimi principis corpore, [aut expurgata saltem, et expiata infidelitatis nota,] ut sic, multorum iudicio decaepo collega, quem scit malo, et composito sibi consilio fuisse datum, et iam omnibus bonis ad assem priuatum, facilius progressum proposito facinori comparet*. U istom pismu akuzativi su pretvoreni u nominative: *homo singulari studio in patriam, ingenio promptus, lingua tantum mordaci sed prudens* (umjesto *hominem... promptum... prudentem*).³⁸

U pismu koje je Mihovil napisao bratu Antunu u Šibeniku 1559. godine uočava se krivo čitanje na dva mjesta u rečenici *Tamen quoniam video festinandum esse, erit operae petium, quamprimum pedibus insistere potero, vel semisanum iter invadere.*, gdje umjesto *pretium* u izdanju stoji *petium*, a umjesto *dum primum – quamprimum*.³⁹ Ta-

³⁵ Pismo koje započinje na 26r-v, nastavlja se na 160r-161r, pismo od 45r-v, završava na 51r-54v. Kraj pisma koje ima završetak u ovom volumenu na 90r, početak pak ima u trećem volumenu od 171r do 172v. Krivo su lijepljeni listovi pisma koje se nalazi od 117r do 179v i treba ga čitati ovim redoslijedom: 177r-v, 179r-v i 178r-v. Istu situaciju nalazimo i na listovima od 247r do 248v koje treba čitati unatrag, odnosno ovim redoslijedom: 248v, 248r, 247v i 247r. Na donjoj margini ispravan redosljed listova označen je drugom rukom abecednim slovima A, B, C i D.

³⁶ Diana Sorić, *Obiteljska korespondencija Antuna Vrančića: kritičko izdanje rukopisa i jezičnostilske osobitosti*, neobjavljena doktorska disertacija, Zadar 2013.

³⁷ Fol. Lat. 1681/4, 191r.

³⁸ Fol. Lat. 1681/1, ff. 98v-100r.

³⁹ Fol. Lat. 1681/3, 262r.

kođer u Mihovilovu pismu Antunu iz 1558. godine nalazimo krivo čitanje, odnosno umjesto *illhuc* nalazimo *isthuc*⁴⁰ (Prilog 2, sl. 5-9).

Očigledno je iz ovih svega nekoliko primjera da bi ponovno, kritičko izdanje imalo što ispravljati. Izdavanje obiteljskih pisama, na čemu se upravo radi, predstavljat će prvi korak.

Zaključak

Osim što se o rukopisnoj građi Antuna Vrančića uglavnom zna da se većim dijelom nalazi u Budimpešti, široj je javnosti malo toga poznato. Rad je stoga nastao iz potrebe da se opiše i popiše, za početak, građa koja se čuva u pod signaturom *Fol. Lat. 1681.* Namjera je autora da se i ostala građa pregleda te da se o tome izvjesti javnost u budućim radovima.

Fol. Lat. 1681. samo su dio Vrančićeve rukopisne ostavštine i obuhvaćaju glavninu njegove korespondencije, a pritom mislimo na sačuvana pisma koja je Vrančić slao i dobivao. U rukopisima se ipak nalazi i drugačija građa, o čemu se detaljno izvještava u popisu sadržaja koji donosimo u Prilogu 1. Građa u *Fol. Lat. 1681.*, za razliku od ostale koja se čuva u Budimpešti, restaurirana je i nalazi se u dobro očuvanim kodeksima unutar četiri volumena. Pregledavanjem rukopisa *in vivo* te naknadnim pregledavanjem snimki rukopisa, utvrdilo se da je riječ o građi koju je Vrančić dijelom skupljao i sređivao za objavljivanje, što zaključujemo po čistopisima koji se kronološkim redom nalaze u prvom volumenu. U ostalim pak volumenima građa je pisana različitim rukama, nije poštivana kronologija te nalazimo dosta originalnih pisama s adresom i pečatom. Ta pisma Vrančić očito nije prepisao i sredio na način kako je to napravio s pismima iz prvog volumena. Konačno, u radu se uz opis građe, donosi po prvi put kompletan podatak o sadržaju Vrančićeve rukopisne građe *Fol. Lat. 1681.* koja se čuva u Budimpešti.

---

⁴⁰ *Fol. Lat. 1681/3*, 256r.

Prilog 1

I. Sadržaj prvog volumena *Fol. Lat. 1681.*⁴¹

Contenta voluminis primi I-IV,

Antoni Wranci Epistolae 1r,

1. Antonius Wrancius Michaeli Wrancio fratri, Budae, XII. Kal. Febr. M. D. XXXVIII., 1r-3v, A⁴²
2. Antonius Wrancius Stephano Broderico Vacienti episcopo, Segesvarii, XVI. Kal. Martii M. D. XXXVIII., 3v-4v, A
3. Antonius Wrancius Nicolao Bagaucio episcopo Dumnensi, Segesvarii, Pridie Nonas Martii M. D. XXXVIII., 4v-5v, A
4. Antonius Wrancius Stanislao Tarloni episcopo Praemisiensi, Albae Juliae Transsylvanae, Pridie kal. Aprilis M. D. XXXVIII., 5v-6v, A
5. Antonius Wrancius Stephano Maylad vaivodae Transsylvano, Albae Juliae Transsylvanae, Idibus Aprilis M. D. XXXVIII., 6v-8r, A
6. Antonius Wrancius Thomae Myndzetino, Thordae, III. Nonas Maii M. D. XXXVIII., 8r-9r, A
7. Antonius Wrancius Hieremiae Jacobino, Segesuarii, VIII. Idus Maii, M. D. XXXVIII., 9r-11r, A
8. Antonius Wrancius Petro Porembio, Segesuarii, VIII. Idus Maii, M. D. XXXVIII., 11r-13r, A
9. Antonius Wrancius Francisco Andronico Tranquillo, Thordae, VII. Kal. Junii, M. D. XXXVIII., 13r-15v, A
10. Antonius Wrancius Martino a Kalmancheh, Albae Juliae Transsylvanae, X. Kal. Julii M. D. XXXVIII., 15v-16v, A
11. Franciscus Andronicus Tranquillus Antonio Wrancio, Kesmarkii, Quinto Idus Julii, M. D. XXXVIII., 16v, A
12. Antonius Wrancius Francisco Andronico Tranquillo, Colosuarii, Kal. Aug. M. D. XXXVIII., 16v-18r, A
13. Antonius Wrancius Nicolao Bagaucio episcopo Dumnensi, Thordae, Quarto Idus Aug., M. D. XXXVIII., 18r-21r, A

---

⁴¹ Ako u rukopisu nedostaje početak ili kraj pisma, a u mađarskom izdanju Szalay-Wenzel imamo čitavo pismo, tada preuzimamo podatke (ime pošiljatelja i adresata odnosno datum i toponim) koji su nam potrebni iz tog izdanja i navodimo ih u zagradama. Ako je pak pismo nepotpuno i u izdanju tada stavljamo upitnik za potreban podatak. Također, ako je pismo u rukopisu čitavo, ali se navodi samo ime adresata, u našem sadržaju ćemo stavljati i ime pošiljatelja pisma u zagradama npr. (Antonius Wrancius) ad Faustum nepotem.

⁴² U ovom će se popisu sadržaja koristiti sljedeće kratice za razlikovanje ruku koje su pisale pojedinu građu: slovom A označavamo građu koja se odnosi na Vrančićev autograf, nizom m1, m2, m3, m4 ... označavamo različite ruke notara koje se odnose na građu kojoj je Vrančić pošiljatelj, odnosno autor, a nizom M1, M2, M3 ... označavamo građu koju su pisale također druge ruke a odnose se na pisma / dokumente kojima Vrančić nije autor, nego uglavnom primatelj. Ako je građa kojoj autor također nije Antun Vrančić pisana rukom koju smo prepoznali i definirali kraticama m1, m2 itd., tada će ta građa biti i označena na taj način.

14. Antonius Wrancius Hieremiae Jacobino, Thordae, XII. Kal. Septembr. M. D. XXXVI-II., 21v-23r, A
15. Antonius Wrancius Joanni Statilio episcopo Transsylvano auunculo suo, Thordae, XXVI. die Augusti M. D. XXXVIII., 23r-v, A
16. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo suo, Thordae, XXVIII. Augusti M. D. XXXVIII., 23v-24v, A
17. Antonius Wrancius Paulo Jouio episcopo Nuceriae viro docto, Budae, XIII. Kal. Febr. M. D. XXXVIII., 24v-25v, A
18. Antonius Wrancius Francisco Andronico Tranquillo, Colosuarii, VII. Idus Octobris M. D. XXXVIII., 25v-27r, A
19. Franciscus Andronicus Tranquillus Antonio Wrancio, In Naghfalw, Quinto Nonas Octobris M. D. XXXVIII., 27r-29r, A
20. Antonius Wrancius Valentino Basoni, Colosuarii, XII. Octobris die 1538., 29r-30v, A
21. Antonius Wrancius Francisco Musnensi, Albae Juliae Transsylvanae, Idibus Nouembris M. D. XXXVIII., 30v-32r, A
22. Antonius Wrancius Sigismundo Gaelao, Albae Juliae Transsylvanae, Kalendis Januariis, M. D. XXXVIII., 32r-33r, A
23. Antonius Wrancius Joanni Marsupino, Colosuarii, Tercio Idus Octobris, M. D. XXXVIII., 33r-34r, A
24. Antonius Wrancius Francisco Niconicio, Colosuarii, Tercio Idus Octobris, M. D. XXXVIII., 34r-36v, A
25. Antonius Wrancius Petro de Gamratis Cracouiensi episcopo, Budae, VII. Kal. Novembris M. D. XXXVIII., 36v-39r, A
26. Antonius Wrancius Samueli Maczeuzky, Budae, VII. Kal. Novembris M. D. XXXVIII., 39r-40r, A
27. Antonius Wrancius Petro Opalenzky Sigismundi iunioris regis Poloniae magistro Curiae, Budae, III. Cal. Decembris 1539., 40r-43r, A
28. Antonius Wrancius Joanni Andreae Valentino Cracouiensi praeposito, Budae, Pridie Id. Decembris M. D. XXXVIII., 43v-44v, A
29. Antonius Wrancius Stipconi a Tarnow regni Poloniae thesaurario, Budae, Pridie Id. Decembris M. D. XXXVIII., 44v-48r, A
30. Antonius Wrancius Petro de Gamratis episcopo Cracouiensi, Budae, XIII. Kal. Jan. M. D. XXXVIII., 48r-49v, A
31. Antonius Wrancius Ludovico Tomoreo, Budae, Id. Janu. MDXXXX., 49v-51v, A
32. Antonius Wrancius Michaeli Wrancio fratri, Budae, XIII. Cal. Feb. 1540., 51v-53r, A
33. Antonius Wrancius Michaeli Wrancio fratri, Albae Juliae Transsylvanae, Non. Febr. M. D. XL., 53r-55r, A
34. Antonius Wrancius Michaeli Wrancio fratri, Albae Juliae Transsylvanae, Quinto No. Febr. M. D. XL., 55r-57v, A
35. Antonius Wrancius Joanni Mario Tirabusco, (Kal. Martii MDXL.), sine fine, 57v-58v, A
36. (Antonius Wrancius Hieremiae Jacobino), Albae Juliae Transsylvanae, Nonis Martii, M. D. XL., acepfala, 59r-60v, A

37. Antonius Wrancius Joanni Honthero, Albae Juliae Transsylvanae, Nonis Martii, M. D. XL., 60v-62v, A
38. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo, Albae Juliae Transsylvanae, Nonis Martii 1540., 62v-65r, A
39. Antonius Wrancius Gaspari Pestino, Albae Juliae Transsylvanae, VIII Idus Martii, M. D. XL., 65r-66r, A
40. Antonius Wrancius Michaeli fratri suo, Albae, Quinto Cal. Martii M. D. XL., 66r-67v, A
41. Bona regina Poloniae Antonio Wrancio, Cracoviae, die ultima Decembris M. D. XXXX., 67v-68v, A
42. Antonius Wrancius Bonae reginae Poloniae, Albae Juliae Transsylvanae, IIII Idus Martii M. D. XL., 68v-70v, A
43. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo, (Albae Juliae Transsylvanae, IV. Idus Martii M. D. XL.), sine fine, 70v-72v, A
44. (Antonius Wrancius Michaeli fratri), Albae Juliae Transsylvanae, XIII. Cal. Aprilis, M. D. XXXX., acepfala, 73r, A
45. Antonius Wrancius Petro More, Albae, XII Cal. Aprilis 1540., 73r-74v, A
46. Antonius Wrancius Stipconi, Albae Giuliae Transsylvanae, X. Cal. Aprilis M. D. XL., 75r-76v, A
47. Antonius Wrancius serenissimae reginae Bonae, Albae, IX Cal. Aprilis M. D. XL., 76v-79v, A
48. Antonius Wrancius Ludovico Thomoreo, (Albae pridie Idus Aprilis M. D. XL.), sine fine, 79v-80v, A
49. (Antonius Wrancius ad Melchiorem astronomum), Albae Gyulae Transsylvanae, Quinto Cal. Aprilis M. D. XL., acephala, 81r-82v, A
50. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo, (Albae Gyulae IV Non. Aprilis M. D. XL.), sine fine, 82v, A
51. (Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo), Albae Transsylvanae VIII. Cal. Jul. M. D. XL., acephala, 83r-87r, A
52. Antonius Wrancius Stephano a Werbwz, Albae Juliae Transsylvanae, Pridie Non. Julii M. D. XL., 87r-v, A
53. Antonius Wrancius Stephano a Werbwz, Albae, Pridie Non. Jul. 1540., 87v-88r, A
54. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo, Albae Juliae Transsylvanae, VII Cal. Sextil. M. D. XL., 88v-89r, A
55. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo, XVIII. Cal. Septemb. M. D. XL., Albae, 89r-91r, A
56. Antonius Wrancius Petro Porembio, (Albae Juliae Transsylvanae, Quinto Cal. Augusti M. D. XL.), sine fine, 91r-v, A
57. (Antonius Wrancius ad Cibinienses), XII. Cal. Sep. Albae Juliae Transsylvanae, M. D. XL., acephala, 92r-v, A
58. Antonius Wrancius Mariliano, IX. Cal. Sep. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 93r-94v, A

59. Antonius Wrancius Mariliano, VII. Cal. Septembris M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 94v-96r, A
60. Antonius Wrancius Michaeli Wrancio fratri, IIII. Cal. Sep. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 96r-98v, A
61. Antonius Wrancius Joanni Statilio auunculo, IIII. Non. Sep. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 98v-102r, A
62. Antonius Wrancius Michaeli Chakyo, X. Cal. Octob. M. D. XL., Albae, 102r-103r, A
63. Antonius Wrancius Joanni Zalancino, Quarto Idus Octob. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 103r-105v, A
64. Antonius Wrancius Georgio Bagdio, Quarto Id. Octob. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 105v-106v, A
65. Antonius Wrancius Isabellae reginae Hungariae, Tercio Idus Oct. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 106v-112r, A
66. Antonius Wrancius Michaeli fratri, Pridie Idus Oct. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 112r-114r, A
67. Antonius Wrancius Michaeli fratri, Pridie Idus Oct. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 114r-116r, A
68. Antonius Wrancius Transsylvanis, Albae Juliae Transsylvanae, XVII. Cal. Novemb. M. D. XL., 116v-121r, A
69. Antonius Wrancius Isabellae reginae, XV. Cal. Novembr. M. D. XL., Albae Juliae Transsylvanae, 121r-122v, A
70. Antonius Wrancius Severino Bonero, Albae Juliae Transsylvanae, XIII. Kal. Sep. M. D. XLIIII., 123r-125r, A
71. Antonius Wrancius Joanni Bonero, Albae, XIII. Kal. Aug. 1544., 125r-127v, A
72. Antonius Wrancius Marino Caballo, Albae Juliae, XIII. Kal. Sept. 1544., 128r-130r, A
73. Antonius Wrancius Leonardo Venerio, Albae, XIII. Kal. Aug. 1544., 130r-131r, A
74. Antonius Wrancius Carolo Cappello, Albae, XIII. Kal. Aug. 1544., 131v-132r, A
75. Antonius Wrancius Andreae Suriano, Albae Juliae, XIII. Kal. Augusti M. D. XIII., 132v-135r, A
76. Antonius Wrancius Joanni Lucio, Albae, XIII. Kal. Aug. 1544., 135r-136r, A
77. Antonius Wrancius Martino Brenero, Albae Juliae, XIII. Kal. Aug. M. D. XIII., 136v-138v, A
78. Antonius Wrancius Joanni Mario Tirabusco, (Albae Juliae, XIII. Kal. Aug. M. D. XII-II.), sine fine, 138v, A
79. (Antonius Wrancius Andreae Zanno), Albae, XIII. Kal. Aug. M. D. XIII., acephala, 139r-141r, A
80. Antonius Wrancius Carolo Capellio patricio Veneto equiti et proregi Cypri, Venetiis, XX. Junii MDXLVI, 143r-152r, A
81. Antonius Wrancius M. Antonio Mullae patricio Veneto, 8. Julii 1546. Frisaci, 154r-157v, A
82. Antonius Wrancius Gaspari Seredio, 2. Augusti 1546. Cracoviae, 158r-159v, A
83. Antonius Wrancius Georgio Volano, 27. Augusti 1546. Cracoviae, 159v-165v, A

84. Antonius Wrancius Stanislauo Vapouio, 12. Septembris 1546. Cracoviae, 166r-167v, A
85. Antonius Wrancius Stanislauo Vapouio, 14. Sep. 1546. Cracoviae, 168r-169r, A
86. Antonius Wrancius M. Antonio Mullae patricio Veneto, 25. Sep. 1546. Cracoviae, 169v-171r, A
87. Antonius Wrancius Urbano Bathiano, 25. Sep. 1546. Cracoviae, 171r-172v, A
88. Antonius Wrancius Georgio Blandrattae medico, 28. Sep. 1546. Cracoviae, 173r-175v, A
89. Antonius Wrancius Petro Petrouio Comiti Temesiensi, XXVIII. Sep. 1546. Cracoviae, 176r-178v, A
90. Antonius Wrancius Patris cuiusdam nomine, filio orbatu, amicis, Kal. Oct. M. D. XLVI. Cracoviae, 178v-188r, A
91. Antonius Wrancius Andreae Gorcano, comiti et castellano Poznaniensi, illustrissimo ac militiae polonicae maximo summo duci, 2. Octob. 1546., Cracoviae, 188r-193r, A
92. Antonius Wrancius Stanislauo Lasco palatino Syradiensi, VI. Octob. 1546., Cracoviae, 193r-195r, A
93. Antonius Wrancius Georgio Utissenio episcopo Varadiensi et in Hungaria ac Transsylvania proregi, 10. Oct. 1546. Cracoviae, 195r-199r, A
94. Antonius Wrancius Andreae Gorcano comiti illustrissimo, 14. Oct. 1546. Cracoviae, 199r-200v, A
95. Antonius Wrancius Remigio Helmo suo, 18. Oct. 1546. Cracoviae, 200v-204r, A
96. Antonius Wrancius Michaeli Cziacchio suo, Octavo die Novemb. 1546. Cracoviae, 204r-206r, A
97. Antonius Wrancius Michaeli Cziacchio suo, 14. Novemb. 1546. Cracoviae, 206r-209v, A
98. Antonius Wrancius Michaeli Cziacchio suo, 17. Novemb. 1546. Cracoviae, 209v-211v, A
99. Antonius Wrancius Urbano Bathiano, 2. Martii 1547. Ex Transsylvania Albae Juliae, 211v-215r, A
100. Antonius Wrancius Andreae Gorcano illustrissimo comiti, 7. Martii 1547. Ex Transsylvania Albae Giuliae, 215r-218v, A
101. Antonius Wrancius Anselmo Ephorino medico, sine fine, 218v, A
102. Antonius Wrancius Joanni Tarloni, VII. Martii 1547. Albae Giuliae, 221r-222v, A
103. (Antonius Wrancius ?), acephala 22. Martii 1547. Ex Transsylvania Albae Giuliae, 223r-224r, A
104. Antonius Wrancius Ephorino suo, 2. Aprilis 1547. Ex Transsylvania Albae Giuliae, 224r-226r, A
105. Antonius Wrancius Thomae Saluio, 4. Ap. 1547. Ex Transsylvania Albae, 226r-227r, A
106. Antonius Wrancius Gaspari Peccio, 28. Maii 1547. Ex Transsylvania Albae Giuliae, 227r-228v, A
107. Antonius Wrancius Stanislauo Lazsottae, Prima Junii 1547. Albae, 228v-230r, A

108. Antonius Wrancius Francisco Capello patricio Veneto, 15. Junii 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 230v-237r, A
109. Antonius Wrancius Francisco Capello patricio Veneto, 29. Junii 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 237r-242r, A
110. Antonius Wrancius Joanni Kyndlerio suo, 10. Julii 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 242r-244v et 246r-248r, A
111. Antonius Wrancius Stanislauo Vapouio, 12. Julii 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 248r-254r, A
112. Antonius Wrancius Faberino, 29. Julii 1547. Ex Transylvania Albae Giulae, 254v-260r, A
113. Antonius Wrancius Michaeli fratri suo, 10. Augusti 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 260r-267r, A
114. Antonius Wrancius amicis fucatis, 14. Septembris Augusti 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 267r-v, A
115. Antonius Wrancius Thomae Cassitio suo, 2. Octobris 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 267v-270r, A
116. Antonius Wrancius Joanni Hontero, 15. Decembris 1547. Ex Transsylvania Albae Giulae, 270r-271r, A
117. Antonius Wrancius Hernesto Elvero pictori, 21. Januarii 1548. Cracouiae, 271r-273r, A
118. Antonius Wrancius Joanni Kindlerio suo, 3. Februarii 1548. Cracouiae, 273r-277r, A
119. Antonius Wrancius Stanislauo Lassotae, 14. feb. 1548. Cracouiae, 277r-279v, A
120. Antonius Wrancius Petro Cmitae palatino Cracoviensi, 20. Septembris 1548. Cracouiae, 279v-283r, A
121. Antonius Wrancius Georgio Utissenio episcopo Varadiensi et in Hungaria ac Transsylvania proregi, XIII. Octobris 1548. Cracouiae, 283r-287r, A
122. Antonius Wrancius Georgio Utissenio episcopo Varadiensi, 16. Octobris 1548. Cracouiae, 287r-290v, A
123. Antonius Wrancius Stanislauo Lasco Syradiensi palatino, 25. Novembris 1548. Cracouiae, 290v-292r, A
124. Antonius Wrancius Joanni Bonaro, 12. Decembris 1548., Cracouiae, 292r-301r, A
125. Antonius Wrancius Paulo Sabesio familiari suo, X. Jan. 1549. Varadini, 301r-302r, A
126. Antonius Wrancius Cristano suo, Kal. Febr. 1549. Albae Giulae, 302r-303v, A
127. Antonius Wrancius Valentino Vognero, Kal. Febr. 1549. Albae Giulae, 303v-304v, A
128. Antonius Wrancius Joanni Scrotero, VIII, Febr. 1549. Ex Transsylvania Albae Giulae, 304v-306r, A
129. Antonius Wrancius Michaeli fratri suo, 20. Aprilis 1549. Albae, 306r-308r, A
130. Antonius Wrancius Michaeli fratri suo, XXVII. Maii 1549. Albae Giulae, 308v-311r, A
131. Antonius Wrancius Utissenio, XXVII. Maii 1549. Albae, 311r-v, A
132. Antonius Wrancius Emerico Vegiedio, XVIII. Junii 1549. Albae, 311v-314r, A
133. Antonius Wrancius Cristano Pomario, XV. Julii 1549. Albae, 314v-320v, A

134. Antonius Wrancius Bussaeo, XXII. Julii 1549. Albae, 320v-321v, A
135. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, XXIII. Julii 1549. Albae, 322r-v, A
136. Antonius Wrancius Joanni Bonaro, VI. Julii 1549. Albae, 322v-323v, A
137. Antonius Wrancius Joanni Bonaro, XIII. Augusti 1549. Albae, 324r-326r, A
138. Antonius Wrancius Collecio, XIII. Aug. 1549. Albae, 326r-327r, A
139. Antonius Wrancius Georgio Sivego, XI. Julii 1549. Albae Giulae, 327r-330v, A
140. Antonius Wrancius Michaeli fratri, XVIII. Octobris 1549. Cracouiae, 330v-335r, A
141. Antonius Wrancius Michaeli fratri, XXVI. Octobris 1549. Cracouiae, 335r-339r, A
142. Antonius Wrancius Andreae Tricesio, XXVI. Octobris 1549. Cracouiae, 339r-v, A
143. Antonius Wrancius Anselmo Ephorino, XXVIII. Octobris 1549. Cracouiae, 340r-v, A
144. Antonius Wrancius Gaspari Pesthino, 2. Novemb. 1549. Cracouiae, 340v-342r, A
145. Antonius Wrancius Gaspari Pesthino, X. Novembris 1549. Cracouiae, 342r-345r, A
146. Antonius Wrancius Gregorio Bornemizae, XIII. Novemb. 1549. Viennae, 345r-347r, A
147. Antonius Wrancius Lucae Slavico, XX. Novembris 1549. Viennae, 347r-v, A
148. Lucas Slavicus Antonio Wrancio, XXVII. Novembris 1549. Slauicae, 347v-348r, A
149. Antonius Wrancius Slavico, Prima Decembris 1549. Viennae, 348v-350v, A
150. Antonius Wrancius N., Prima Decemb. 1549. Viennae, 350v, A
151. Antonius Wrancius Georgio Prinessio, IIII. Decemb. 1549. Viennae, 351r-352r, A
152. Antonius Wrancius Joanni fratri, X. Decemb. 1549. Saruarii, 352r-v, A
153. Antonius Wrancius Laurentio, X. Decemb. 1549. Saruarii, 352v-353v, A
154. Antonius Wrancius Gaspari Pesthino, XIII. Decemb. 1549. Saaruarii, 353v-355r, A
155. Antonius Wrancius Gaspari Pesthino, XVIII. Decemb. 1549. Saruarii, 355r-361r, A
156. Antonius Wrancius Michaeli Chiakio, XVIII. Decemb. 1549. Saaruarii, 361v-362v, A
157. Antonius Wrancius Joanni fratri, XVIII. Decembris 1549. Saruarii, 362v-363r, A
158. Antonius Wrancius Tranquillo Andronico, X. Jan. 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 363v-365r, A
159. Antonius Wrancius Michaeli fratri, X. Jan. 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 365r-366r, A
160. Antonius Wrancius Michaeli fratri, XVI. Jan. 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 366r-368r, A
161. Antonius Wrancius Danieli pictori, XVII. Januarii 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 368v-370r, A
162. Antonius Wrancius Michaeli Petrino, XX. Januarii 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 370r-371v, A
163. Antonius Wrancius Danieli pictori, Kal. Feb. 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 371v-373v, A
164. Antonius Wrancius Michaeli Chiakio, VIII. Febr. 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 373v-376r, A
165. Antonius Wrancius Josepho Macario, VIII. Febr. 1550. Saruari ex Pannonia superiore, 376r-378r, A
166. Antonius Wrancius Ambrosio Beicio, XV. Febr. 1550. Saruari, 378v-381v, A

167. Antonius Wrancius Vitali Arsatio, XXIII. Febr. 1550. Saruari, 381v-384r, A
168. Antonius Wrancius Francisco Revay, V. Martii 1550. Viennae Pannoniae, 384r-385r, A
169. Antonius Wrancius Michaeli fratri, XII. Martii 1550. Viennae, 385r-388r, A
170. Antonius Wrancius Tranquillo Andronico, XII. Martii 1550. Viennae, 388r-390r, A
171. Michael Ciacchius Antonio Wrancio, Thordae ex Transsylvuania II. Martii 1550, 390r-391v, A
172. Michael Ciacchius Antonio Wrancio, XVIII. Martii 1550. Thordae ex Transsylvuania, 391v-393v, A
173. Antonius Wrancius Michaeli Chiacchio, XXIII. Aprilis M. D. L. Viennae, 393v-399v, A
174. Antonius Wrancius Joanni Hasenbergio institutori filii Principis, Kalendis Maii M. D. L. Viennae, 399v-402r, A
175. Michael Chiacchius Antonio Wrancio, XV. Februarii 1550. Colosuarii ex Transsylvuania, 402v-404r, A
176. Michael Chiacchius Antonio Wrancio, Secunda feria ante Sophiae 1550. Albae Giuliae. Ex Transsylvuania, 404r-405v, A
177. Antonius Wrancius Michaeli Chiacchio, XV. Maii M. D. L. Viennae, 405v-409r, A
178. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, XX. Maii M. D. L. Viennae, 409r-410v, A
179. Antonius Wrancius Bonifacio Baltho suo, VIII. Junii 1550. Viennae, 410v-411v, A
180. Antonius Wrancius Alexio Sellio, XVIII. Junii 1550. Viennae, 411v-413r, A
181. Antonius Wrancius Joanni Hasenbergio, 20. Junii 1550. Viennae, 413r-416r, A
182. Thomas Nadasdinus Antonio Wrancio, XXVII. Junii 1550. 416v-417r, A
183. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, 28. Junii 1550. Viennae, 417r-418v, A
184. Antonius Wrancius Nicolao Olaho praesuli suo, 2. Julii 1550. Viennae, 418v-420r, A
185. Antonius Wrancius Joanni Hasenbergio archiducum Austriae praeceptoris, III. Julii 1550. Viennae, 420r-422v, A
186. Antonius Wrancius Joanni Hasenbergio, VII. Julii 1550. Viennae, 422v-425v, A
187. Antonius Wrancius Michaeli Chiacchio, Kal. Augusti 1550. Saruarii, 425v-429v, A
188. Antonius Wrancius Slauico suo, V. Augusti 1550. Saruarii, 429v-434v, A
189. Antonius Wrancius Joanni Hasenbergio, 2. Septemb. 1550. Viennae, 435r-439r, A
190. Antonius Wrancius Nicolao Olaho episcopo Agriensi, 2. Septemb. 1550. Viennae, 439r-444r, A
191. Antonius Wrancius Christophoro Arumprusto, 2. Septemb. 1550. Viennae, 444r-446r, A
192. Antonius Wrancius Michaeli Ciacchio, XIII. Sep. 1550. Agriae, 446r-448r, A
193. Antonius Wrancius Nicolao Olaho antistiti suo, XXVI. Sep. 1550. Agriae, 448r-450v, A
194. Antonius Wrancius Nicolao Olaho antistiti suo, XXVIII. Septemb. 1550. Agriae, 450v-451v, A
195. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, XXVI. Septemb. M. D. L. Agriae, 451v-456v, A

196. Antonius Wrancius Nicolao Olaho antistiti suo, II. Octob. 1550. Agriae, 456v-459r, A
197. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, II. Octobris die 1550. Agriae, 459r-463v, A
198. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, III. Octobris 1550. Agriae, 463v-468r, A
199. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, VI. Octobris 1550. Agriae, 468r-v, A
200. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, VIII. Octobris 1550. Agriae, 468v-471r, A
201. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, X. Octob. 1550. Agriae, 471v-473r, A
202. Antonius Wrancius Nicolao Olaho, XI. Octob. 1550. Agriae, 473r-475v, A
203. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, XII. Octobris MDL. Agriae, 475v-478r, A
204. Antonius Wrancius Joanni Oppolitano, XIII. Octobris 1550. Agriae, 478r-479v, A
205. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, XV. Octobris 1550. Agriae, 479v-481r, A
206. Antonius Wrancius Federico Baduario oratori Veneto, XXVI. Octob. 1550. Agriae, 481r-484r, A
207. Nicolaus Olahus Antonio Wrancio, 23. Octob. 1550. Augustae, 484r-485r, A
208. Antonius Wrancius Nicolao Olaho, X. Novemb. 1550. Agriae, 485r-486r, A
209. Antonius Wrancius Nicolao Olaho, 15. Novembris 1550. Agriae, 486r-490r, A
210. Antonius Wrancius Joanni Oppolitano, XVI. Novemb. 1550. Agriae, 490r-492v, A
211. Joannes Oppolitanus Antonio Wrancio, XV. Octobris 1550. Viennae, 492v, A
212. Antonius Wrancius Oppolitano suo, 17. Novembris 1550. Agriae, 492v-493r, A
213. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, XX. Novemb. 1550. 493r-498v, A
214. Paulus Gregoriancius episcopus Zagrabiensis Antonio Wrancio, VII. Nouemb. 1550. Posonii, 498v-499v, A
215. Antonius Wrancius Paulo Gregoriancio episcopo Zagrabiensi, XXII. Nouemb. 1550. Agriae, 499v-502r, A
216. Antonius Wrancius Paulo Gregoriancio episcopo Zagrabiensi, XXVIII. Nouembris 1550. Agriae, 502v-504r, A
217. (Antonius Wrancius ?), acephala, Constantinopoli, VI. di febr. 1555., 505r, A
218. Verancius Michaeli fratri, Constantinopoli, VI. febr. 1555., 505r-507v, A
219. Verancius Joanni fratri, Constantinopoli, VI. febr. 1555., 507v-508r, A
220. Verancius et Zay al sign. Ahmat passa primo vesiro, Da Constantinopoli nel IX di febraro 1555. 508r-509r, A
221. Verancius, Zay et Augerius Christophoro Sigismundo Romano, Constantinopoli, XXI. febr. 1555., 509v-511r, A
222. Verancius, Zay et Augerius Dominego Gazteluo, Da Constantinopoli nel secondo di Marzo 1555., 511v-513r, A
223. Verancius et Zay a ms. D. Gaztelu, Da Constantinopoli nel nono di Marzo 1555., 513r-515r, A
224. Verancius et Zay Sacratissimo regi suo, Constantinopoli, prima die mensis Julii 1555., 515r-516r, A
225. Verancius et Zay consilio regni Hungariae, Constantinopoli, prima Julii 1555., 516r-518v, A
226. Antonius Verancius Martino Guzmano, Constantinopoli, prima Julii 1555., 518v-521v, A

227. Antonius Verancius Joanni Alberto Lucretio, Constantinopoli, prima Julii 1555., 521v-523v, A
228. Verancius Josepho Salando medico, Constantinopoli, prima Julii 1555., 523v-526v, A
229. Verancius Joanni Paxio, Constantinopoli, prima Julii 1555., 527r-529r, A
230. Verancius Joanni Paxio, Constantinopoli, prima Julii 1555., 529r-536v, A
231. Verancius et Zay Sacratissimo regi, conclusio criptographica, 536v-539r, A
232. (Antonius Wrancius) a ms. Domenego Gaztelu, Da Constantinopoli, nel 7. di Luio 1555., 539r-543r, A
233. Il Veranzio al R. P. Fra Giuan Battista Zeffo, Da Constantinopoli, nel X. di Luio 1555., 543r-546r, A
234. Antonius Verancius comiti Nicolao Zrinio bano, Constantinopoli, XV. Julii 1555., 546v-548v, A
235. Verancius et Zay Sacratissimo regi suo, Constantinopoli, XXVI. Julii 1555., 548v-554r, A
236. Verancius et Zay Gregorio Litterato et eius comitibus captivis, Constantinopoli, XXVI. Julii 1555., 554r-556r, A
237. Il Verancio et Zay a ms. Hoggi, Domane et L'altro, In Constantinopoli, nel XXVIII. di Luio 1555., 556r-v, A
238. Il Verancio e Zay a ms. Dominego Gaztelu, Da Constantinopoli, nel primo di Augusto 1555., 556v-559r, A
239. Il Verancio a ms. Francesco patri suo, Da Constantinopoli, nel nono di Agosto 1555., 559r-563v, A
240. (Verancius ?), Constantinopoli, 10. Martii 1555., 564r-v, A
241. Il Verancio e Zay a ms. Dominego Gaztelu, Constantinopoli, XVII de Augusto 1555., 565r-566v, A
242. Verancius Martino Guzmano, Constantinopoli, XIX. Aug. 1555., 566v-569v, A
243. Il Verancio e Zay a ms. Dominego Gaztelu, Da Constantinopoli, nel III. di Settembre 1555., 570r-v, A
244. Verancius et Zay Sacratissimo regi suo, Constantinopoli, IIII. Septembris 1555., 570v-572v, A
245. Verancius et Zay Gregorio Litterato et eius comitibus captivis, Constantinopoli, VI. Septembris 1555., 572v-574v, A
246. Il Veranzio al R. P. Fra Giuan Battista Zeffo, Da Constantinopoli, nel XII di Settembre 1555., 574v-578r, A
247. Il Verancio e Zay a ms. Dominego Gaztelu, Da Constantinopoli, nel XX di Settembre 1555., 578v-579v, A
248. (Verancius et Zay Sacratissimo regi suo), 9. Augusti 155 quarto, Constantinopoli, acephala, 580v-582r, m1
249. Verancius et Zay Regi, Constantinopolis, XII. Augusti 1554., 582r, m1
250. Verancius et Zay Regi, XXV. Augusti Constantinopolis, 1554., 582v-584r, m1
251. Verancius et Zay Regi, XXV. Augusti Constantinopolis, 1554., 584v, m1
252. Verancius et Zay Regi, X. Septembris 1554., Constantinopolis, 585r, m1

253. Verancius et Zay Regi, XIII. Septembris, Constantinopolis, 1554., 585r-587r, m1
254. Verancius et Zay Regi, XIII. Septembris, Constantinopolim, 1554., 587v-588r, m1
255. Verancius et Zay al signor Gaztelu, Da Constantinopolim, nel XIII. di Settembre 1554., 588r-v, m1
256. Verancius et Zay Regi, XVII. Septembris, Constantinopolim, 1554., 588v-589r, m1
257. Verancius et Zay Regi, XXV. Septembris, Constantinopoli, 1554., 589r-591r, m1
258. Verancius et Zay Regi, XXVII. Septembris, Constantinopoli, 1554., 591r-592r, m1
259. Verancius et Zay Regi, Prima Octobris, Constantinopolim, 1554., 592r-593r, m1
260. Verancius et Zay Regi, III. Octobris, Constantinopolis, 1554., 593r-594v, m1
261. Verancius et Zay Regi, IX. Octobris, Constantinopolim, 1554., 594v-596r, m1
262. Verancio et Zay al signor Gaztelu, Da Constantinopoli, nel IX. di Ottobre 1554., 596r-v, m1
263. Verancius et Zay Regi, Constantinopolim, Vltima Octobris 1554., 597r-599r, m1
264. Verancius Paulo Gregarianzio, Constantinopoli, Vltima Octobris 1554., 599r-600v, m1
265. Verancius et Zay Regi, III. Nouembris 1554., 600v-601v, m1
266. Verancius et Zay Regi, VI. Nouembris, Constantinopolim, 1554., 602r, m1
267. Verancius et Zay Regi, XVII. Nouembris, Constantinopoli, 1554., 602v-604r, m1
268. Verancius et Zay Marco Cinkhmosero, XVII. Nouembris, Constantinopolim, 1554., 604v-605r, m1
269. Verancius et Zay Regi, XXVII. Nouembris, Constantinopolim, 1554., 605r-v, m1
270. Verancius et Zay Regi, XXVIII. Nouembris, Constantinopolim, 1554., 606r-607r, m1
271. Verancius et Zay Regi, Prima die Decembris, Constantinopolim, 1554., 607r-v, m1
272. Verancius et Zay Regi, 1. Decembris, Constantinopolim, 1554., 608r-v, m1
273. Verancius et Zay Regi, III. Decembris, Constantinopolis, 1554., 608v-609r, m1
274. Verancius et Zay Regi, XIII. Septembris, Constantinopolim, 1554., 609v-610r, m1
275. Verancius et Zay Regi, XIII. Decembris, Constantinopolim, 1554., 610v-611r, m1
276. Verancius et Zay Regi, XIX Decembris, Constantinopolim, 1554., 611r-v, m1
277. Verancius et Zay Regi, 29. Decembris, Constantinopolim, 1554., 611v-613v, m1
278. (Verancius et Zay Regi), Prima Martii, Constantinopolim, 1554., acephala, 614r-615r, m1
279. Verancio e Zay a miser Ruggero Tasso, Da Constantinopolim, il primo di Marzo 1554., 615r, m1
280. Verancius et Zay Regi, Constantinopolim, XVI Martii 1554., 615v-617r, m1
281. Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, 16. Martii 1554., 617r-v, m1
282. Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, XVII. Martii 1554., 617v-618r, m1
283. Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, 30. Martii 1554., 618r-621v, m1
284. Verancius Thomae Nadasdino, Constantinopoli, prima Aprilis 1554., 621v-622r, m1
285. Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, 4. Aprilis 1554., 622v, m1
286. Verancius et Zay Regi, XIX. Aprilis, Constantinopoli, 1554., 622v-625r, m1
287. Verancius et Zay Regi, XXI. Aprilis, Constantinopoli, 1554., 625r-626r, m1
288. Verancius et Zay Regi, XXIII. Aprilis, Constantinopoli, 1554., 626r-627r, m1

289. Verancius et Zay Regi, XXVII. Aprilis, Constantinopoli, 1554., 627r, m1
290. Verancius et Zay Regi, III. Maii, Constantinopoli, 1554., 627v-630r, m1
291. Verancius et Zay Nicolao Olaho, III. Maii 1554., Constantinopoli, 1554., 630r-v, m1
292. Verancius et Zay Regi, III. Maii, Constantinopoli, 1554., 630v, m1
293. Verancius et Zay ad Lencowium, III. Maii, Constantinopoli, 1554., 630v, m1
294. Verancius et Zay Regi, VIII. Maii, Constantinopoli, 1554., 631r-v, m1
295. Verancius et Zay Regi, X. Maii, Constantinopoli, 1554., 631v-632r, m1
296. Verancius et Zay Regi, 29. Maii, Constantinopoli, 1554., 632r-633v, m1
297. Verancius et Zay Regi, XXIII. Junii 1554., 633v-636v, m1
298. Verancius et Zay Regi, Adiecta die V. mensis praefati, 636v-637v, m1
299. Verancius et Zay Regi, XXI. Julii 1554., 637v-641v, m1
300. Verancius et Zay Regi, sine fine, 641v-643v, m1

II. Sadržaj drugog volumena *Fol. Lat. 1681.*

Contenta voluminis secundi 1r-3r,

1. Chilias hexametra continens Panegyricum illustrissimi et reuerendissimi principis domini Antonii Verantii, episcopi Agriensis, augustissimis Romanorum imperatoris Maximiliani Secundi consilarii, ac apud Selymum secundum Turcorum Ceasarem legati, eiusdem nomine inscripta, autore Anselmo Stoekelio, 5r, M3;
2. Anselmus Stoekelius Antonio Verancio epistola dedicatoria, Hadrianpoli in Thracia, VIII Febr. MDLXVIII, 6r-v, M4; Panegyricus Verantius 7r-29r, M3
3. Ad eundem idem author elegia, 30r-31v, M4
4. Arma cum declaratione reuerendissimi domini Agriensis, (Antonii Verantii), 33r-41v, m3
5. Episcopi Modrusiensi Faberini doctoris mathematici pro episcopo Agriensi Verantio. Sunt divinationes astrologicae cum figuris, positionibus et revolutionibus ad personam Verantii, 43r-55v, M4 (45r-49v i 51r-v) i M2 (52r i 53r-55v)
6. Episcopus Modrusiensis Antonio Verancio, 6. Martii 1567., 56r, M2
7. Episcopus Modrusiensis Antonio Verancio, 6. Martii 1567., 57r-v, M2
8. Index instrumentorum huius libri secundi, 61r-v, M6
9. Memoriale de sepulcris, M. D. LXIII. Mense Julio, 62r-v, m10
10. Exemplum Instructionis Gaspari Magochy Praefecto Arcis Agriensis, Viennae, 10. Februarii, anno 1564., 63r-70r, m1
11. Exemplum Instructionis Commissarii Agriam ad collocationem Gaspari Magochy delegatis, Viennae, 9. februarii, anno 1564., 71r-77r, m1
12. Instructio Gaspari Magochy, 79r-81v, M7
13. Exemplum Transactionis novae cum Episcopo Agriense, in itae Calend. Decemb. 1563., 84r-88v, m10
14. Andreas Rapicius Antonio Verantio, Praegae, postridie Id. Novemb. 1558, 90r-93v, M8
15. Transactio Maiestatis Caes. cum Episcopo Agriensis de statu episcopatum Agriensium, Praegae, Vigesima octava die Decembris Anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo septimo, 94r-96r, m9

16. *Instructio domini Gaspari Magochy et consiliario bellico nomine Ferdinandi*, Vienna, 10. Dec. 1563, 98r-101r, m3
17. *Petrus Illicinus Antonio Werantio, Tyrnauiae, Calendis Januarii, anno a salutifero Domini Jesu Christi natali MDLXI.*, 104r-107v, M9
18. *Hieronimus Donzellinus Antonio Wrancio, Norimbergae, die 25. Junii anno 1559.*, 109r-113v, M10
19. *Petrus Illicinus Antonio Verancio, Tyrnauiae, Calendis Januarii, anno a salutifero Domini Jesu Christi natali MDLXII.*, 115r-119v, M11
20. *Georgius Tornoander Anthonio Verancio, Novae paradysi et arboris vitae mystagogica etc.*, 120r-136v, M12
21. *Agriensis ad Caesaream Maiestatem (Ferdinandum), Posonii, 8. Decembris 1563.*, 137r-138v, m1
22. *(Antonius Wrancius ad Caesaream Maiestatem Ferdinandum), Posonii, XIII. Februarii M. D. LXIII.*, 139r-140v, m10
23. *Verancius et Zay Regi suo, Comorani, 16. Julii 1553.*, 142r, m1
24. *Verancius et Zay Regi suo, XXV. (Julii 1553.), ex Sicambria ad Budam*, 142r-144r, m1
25. *Verancius et Zay Regi, Nona Septembris 1553., Constantinopoli*, 144r-145v, m1
26. *Verancius dominis consiliariis, IX. Septembris, Constantinopoli, 1553.*, 145v-147r, m1
27. *Verancius et Zay Regi, XII. Septembris, Constantinopoli, 1553.*, 147r-v, m1
28. *Verancius et Zay Regi, Quinta Octobris, Constantinopoli, 1553.*, 148r-153r, m1
29. *Verancius et Zay Regi, XVII. Octobris, Constantinopoli, 1553.*, 153r-156r, m1
30. *Verancius et Zay Regi, XVIII. Octobris, Constantinopoli, 1553.*, 156r-158r, m1
31. *Verancius et Zay Nicolao Zriniensi bano, Constantinopoli, 19. Octobris, 1553.*, 158r-159r, m1
32. *Verancius et Zay Regi, XXIII. Octobris, Constantinopoli, 1553.*, 159r, m1
33. *Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, prima Nouembris 1553.*, 159r-162v, m1
34. *Verancius et Zay Dominico Triuisano bailo Veneto, Constantinopoli il sexto di Novembre 1553.*, 162v-163r, m1
35. *Verancius et Zay Regi, VIII. Nouembris, Constantinopoli, 1553.*, 163r-166r, m1
36. *Verancius et Zay Regi, XV. Nouembris, Constantinopoli, 1553.*, 166r-167r, m1
37. *Verancius et Zay Regi, XVII. Nouembris, 1553., Constantinopoli*, 167r-v, m1
38. *Verancius et Zay Regi, XXVII. Nouembris, Constantinopoli, 1553.*, 167v-171r, m1
39. *Verancius et Zay Regi, Tertia Decembris, Constantinopoli, 1553.*, 171r-173v, m1
40. *Verancius et Zay Regi, XIII. Decembris 1553., Constantinopoli*, 173v-174r, m1
41. *Verancius et Zay Regi, XVI. Decembris 1553., Constantinopoli*, 174r-178v, m1
42. *Verancius et Zay Domenego Gaztelu, il XVI. di Decembre, Constantinopoli, 1553.*, 178v-179r, m1
43. *Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, XVII. Januarii 1554.*, 179r-182v, m1
44. *Verancius et Zay Regi, VIII. Februarii 1554.*, 182v-183v, m1
45. *Verancius et Zay Regi, Constantinopoli, Octava Februarii 1554.*, 183v-186r, m1
46. *Verancius et Zay Regi, sine fine*, 186r-187v, m1
47. *(Verancius et Zay ?), acephala, Vigesima quarta Septembris 1553., Constantinopoli*, 188r, m6

48. Antonius Veranzius et Franciscus Zay Ibraino interpreti principis Turcarum, Vigesimaquarta Septemb. anno 1553., Constantinopoli, 188r-190r, m6
49. Veranzius et Zay Praetori et consilio civitatis Fluminum, Decimanona Octobris 1553., Constantinopoli, 190r, m6
50. Antonius Verancius et Franciscus Zay Michaeli de Ferera comiti ex Hens, Constantinopoli, Vigemasexta Octobris 1553., 190r-191r, m6
51. Antonius Verancius et Franciscus Zay Paulo Bornemiza episcopo Transsylvaniensi, Francisco Kendi et Stephano Dobo uaiuodis Transsylvaniensibus, Decima septima Nouembris 1553, Constantinopoli, 191r-192r, m6
52. Antonius Verancius Paulo Bornemizza episcopo Transsylvaniensi, Decima septima Nouembris, Constantinopoli, 1553., 192r-v, m6
53. Veranzio e Zay al ms. Dominego Gaztelu, a XXVII. di Novembre M. D. L. III., 192v, m6
54. Veranzio e Zay al m. Dominego Gaztelu, il terzo di del Decembro 1553., Constantinopoli, 192v-193r, m6
55. Antonius Verancius et Zay Ibraino interpreti principis Turcarum, Octaua Decembris 1553., Constantinopoli, 193r-v, m6
56. Verancius et Zay Ahmat passae primo imperatoris Turcarum vesirio, Decima quarta Januarii, Constantinopoli, 1554., 193v-195v, m6
57. Antonius Verancius et Franciscus Zay Ibraino interpreti principis Turcarum, Decima quarta Januarii, 1554., Constantinopoli, 195v-196r, m6
58. Il Veranzio e Zay al ms. Dominego Gaztelu, Da Constantinopoli, il XVII di Gienaro M. D. LIIII., 196v, m6
59. Veranzius et Zay Christophoro Sigismundo Romano, Decima octaua Januarii 1554., Constantinopoli, 196v-197r, m6
60. Verancius et Zay Ahmat passae principis Turcarum primo vesirio, Vigesima secunda Januarii 1554., Constantinopoli, 197v-198r, m6
61. Verancius et Zay Joanni Weg nuncio Transsylvano, Vigesima tertia Januarii anno 1554., Constantinopoli, 198r-v, m6
62. Verancius et Zay Kywano ciausio, Vigesima sexta januarii 1554., Constantinopoli, 198v-199v, m6
63. Antonius Verancius et Zay Christophoro Sigismundo Romano, XXVI. Januarii 1554., Constantinopoli, 199v-200r, m6
64. Il Veranzio al magnifico Federigo Badoero, nel II. di Febraro, Constantinopoli, M. D. L. IIII., 200r-201r, m6
65. Il Veranzio e Zay al ms. Dominego Gaztelu, Octaua di Febraro 1554., Constantinopoli, 201r-202r, m6
66. Il Veranzio e Zay al ms. Dominego Gaztelu, il VIII. Februarii anno 1554., Constantinopoli, 202r-203r, m6
67. Verancius et Zay a ms. Piero della Vechia, nella VIII. di Febraro 1554. Constantinopoli, 203r-v, m6
68. Veranzio e Zay a Diomede guardiano delle presone del Turcho, nella XXIII. di Februario 1554., Constantinopoli, 203v-204r, m6

69. (Verancius et Zay) ad maiestatem regiam, sexta Ianuarii, Constantinopoli, 1555., 204r-205r, m6
70. (Verancius et Zay) al Gaztelv, Da Constantinopoli, nel VII. Januario, anno 1555., 205r-206r, m6
71. Verancius et Zay reuerendissimo domino Paulo Gregoriancio episcopo, Constantinopoli, IIII. Ianuarii 1555., 206r-207r, A
72. Verancius et Zay Augerio Busbeccho collegae, Constantinopoli, 20. Ianuarii 1555., 207r-208r, A
73. Verancius, Zay et Augerius Ahmat passae, Da Constantinopoli, nel XXV. di Gienaro 1555., 208r-v, A
74. Verancius et Zay ad maiestatem regiam, Constantinopoli, 6. Febr. 1555., 209r-210r, A
75. Verancius, Zay et Augerius Nicolao Olaho Strigoniensi archiepiscopo, Constantinopoli, 6. Febr. 1555., 210v-211r, A
76. Verancius comiti palatino Thomae a Nadasd, Constantinopoli, VI. Febr. 1555., 211r-213v, A
77. Verancius et Zay comiti Nicolao Zrinio bano, Constantinopoli, VI. Febr. 1555., 213r-215v, A
78. Verancius Paulo Gregoriancio episcopo Zagradiensi, Constantinopoli, VI. Febr. 1555., 215v-216r, A
79. Verancius et Zay Francisco Tursoni episcopo Nitriensi, Constantinopoli, VI. Febr. 1555., 216r-217v, A
80. Verancius et Zay camerae regiae quaestoribus, Constantinopoli, VI. Febr. 1555., 217v-220r, A
81. Veranzio e Zay al m. Dominego Gaztelu, sine fine, 220r-223v, A
82. Antonius Verancius Ferdinando regi suo, Tertia Julii 1553., Comaromii, 224r-v, m4
83. Antonius Verancius Sforciae Palauicino, Septima Julii 1553., Comaromii, 224v-225r, m4
84. Antonius Verancius Francisco Zay collegae suo, Nona Julii 1553., 225v, m4
85. Antonius Verancius Tuygoni passae Budensi, Tertia decima Julii, 1553. Comaromii, 226r, m4
86. Antonius Verancius et Francisco Zay Sforciae Palauicino, Decima quarta Julii 1553. Comaromii, 226r-v, m4
87. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Sexta decima Julii, 1553. Comaromii, 226v-227v, m4
88. Verancius et Zay ad maiestatem regiam, Decimaseptima Julii, Comaromii, 1553., 228r-v, m4
89. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vigesima prima Julii 1553. Ex Sicambria ad Budam, 228v-229r, m4
90. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vigesima prima Julii 1553. Ex Sicambria apud Budam, 229r-v, m4
91. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vigesima secunda Julii 1553. Ex Sicambria ad Budam, 229v-230r, m4

92. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vigesimaquarta Julii 1553. Ex Sicambria ad Budam, 230v, m4
93. Antonius Verancius et Francisco Zay Tuygoni passae Budensi, Vigesimaquarta Julii 1553. Ex Sicambria ad Budam, 230v-232r, m4
94. (Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo), acephala, Vigesimaquinta Julii 1553. Ex Sicambria ad Budam, 233r, m4
95. Antonius Verancius et Francisco Zay Johanni Paxyo, Vigesimaquinta Julii 1553. Ex Sicambria ad Budam, 233r-v, m4
96. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vigesimaquinta Julii 1553. In Kewy, 234r, m4
97. Antonius Verancius et Francisco Zay Georgio Vernerio, Vigesimaquinta Julii 1553. Ex oppido Kewy, 234v, m4
98. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vigesimaseptima Julii 1553. Tolnae, 234v-235r, m4
99. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi suo, Vltima Julii 1553. Belgradi, 235r-v, m4
100. Antonius Verancius Petro Francisco Parhissio suo, Prima Augusti, 1553. Belgradi, 235v-236r, m4
101. Antonius Verancius Petro Francisco Parhissio suo, Duodecima Augusti, 1553. Zophiae apud Thracas, 236v, m4
102. Antonius Verancius et Francisco Zay Haydaro passae et vesirio principis Turcarum, Quinta Septembris 1553. Constantinopoli, 237r-v, m4
103. Verancius et Zay ad maiestatem regiam, sine fine, 237v, m4
104. Antonius Verancius et Francisco Zay Hrustano passae, Vigesimaquarta Septembris 1553. Constantinopoli, 238v-241r et finis epistolae 188r, m4
105. (Antonius Verancius et Francisco Zay) ad sacram caesaream maiestatem, Constantinopoli, vigesimaprimum Decembris M. D. LXVII., 242r-247r, m8
106. (Antonius Verancius et Francisco Zay) ad caesaream maiestatem, Constantinopoli, 7. Octobris 1567., 248r-261v, m3
107. (Antonius Verancius et Francisco Zay ad caesaream maiestatem), fragmen, 263r-v, m4
108. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, 15. Octob. 1559., 264r-267r, m9
109. (Antonius Verancius et legati) ad caesaream maiestatem, Constantinopoli, 24. Octob. 1567., 268r-272v, m8
110. (Antonius Verancius) ad maiestatem regiam Max. Boh., Agriae secunda Aprilis 1559., 273r-278v, m14
111. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, 12. Decembris 1559., 285r-287v, m9
112. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem, Agriae V. Nouembris 1559., 289r-v, m9
113. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum Melchiorem Balassam, Agriae, 24. Nouembris 1559., 290r-291r, m5
114. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum), Tyrnauiiae, 14. februarii 1573., 292r-300r, m7

115. (Antonius Verancius) ad sacram caesaream maiestatem (Maximilianum), Constantinopoli, XXV. Septembris 1567., 304r-309v, A
116. (Antonius Verancius) ad sacram caesaream maiestatem (Maximilianum), Constantinopoli, vigesimaprima Decemb. M. D. LXVII., 310r-317r, m8
117. (Antonius Verancius) ad maiestatem Reg. Boh., sine fine, 318r-319v, A
118. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum etc., Constantinopoli, 29. Nouemb. 1555., 320r-323v, m4
119. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum etc., Constantinopoli, 25. Octob. MDLV., 324r-327v, m4
120. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum etc., Constantinopoli, 10. Octobris 1555., 328r-330v, m4
121. Antonius Verancius et Francisco Zay ad Maximilianum regem Bohemiae etc., Constantinopoli, 10. Octobris 1555., 331r-v, m4
122. (Antonius Wrancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum), Tyrnauiae 13. Februarii 1573., 332r-335v, A
123. Verancius, Zay nec non Augerius a Busbecke ad maiestatem regiam, Constantinopoli, 8. Januarii M D LVII., 336r-341v, et postscripta XVI. Januarii, 342r-v, m4
124. (Antonius Wrancius) ad maiestatem caesaream, Posonii 30. martii 1573., 343r-v et finis epistolae 348r, A
125. (Antonius Wrancius) ad maiestatem caesaream, Posonii 30. martii 1573., 345r-346r et finis epistolae 344r, A
126. (Emericus Telekesy ad maiestatem caesaream), ex oppido Putnok, 14. Octobris 1558., 349r-350v, m3
127. Stephanus Nagy ?, Comaronii, 21. Octobris 1558., 351r-v, M13
128. Georgius Bebek, Emericus Thelekessy et Joannes Pethino, castro Zemderveno, 16. Octobris 1558., acephala, 352r, m3
129. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream, Tyrnauiae, XVII. Januarii M. D. LXXII., 353r-355r, m16
130. (Antonius Verancius) ad sacratissimum regem Maximilianum, Agriae 14. Martii 1558., 357r-359v, m3
131. (Antonius Verancius ad maiestatem caesaream), Cassouia, XXI. Februarii 1558., 361r-v et 363r-v, m3
132. Antonius Verancius Sigismundo Torda, Cassouia, XXI. Februarii 1558., 362r-v, A
133. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum, Constantinopoli, XIII. Decembris 1555., 364r-367r, m4
134. Maximiliani diploma 368r-370v, m3
135. (Antonius Wrancius ad sacratissimam caesaream maiestatem Ferdinandum), 371r-374r, A
136. (Antonius Wrancius) ad serenissimum regem Bohemiae Maximilianum, Eperiesii XV. Jan. 1559., 375r-381r, A
137. (Antonius Wrancius) ad sacram regiam Bohemiae maiestatem, Eperiesii, prima die Januarii 1559., 382r-387v, A

138. (Antonius Verancius ad sacram regiam maiestatem Maximilianum), Agriae 29. januarii 1559., 388r-391v, m3
139. (Antonius Verancius ad sacram regiam maiestatem Maximilianum), Agriae 17. februarii 1559., 392r-394r, m3
140. (Antonius Verancius ad sacram regiam maiestatem Maximilianum), Agriae 1. februarii 1559., 396r-398v, m3
141. Informatio episcopi Modrusiensi de statu episcop. Verancii ad suam maiestatem, 400r-403r, m3
142. Regiae Romanorum etc. maiestatis responsum, XV. Aprilis anno LXIII., 403v-404r, m3
143. Replicatio Modrusiensis, sine fine, 404v-405v, m3
144. (Antonius Verancius) ad cardinalem Amulium, Posonii, 27. Martii 1572., 406r-408r, m7
145. (Antonius Wrancius) ad cardinalem Joannem Bellaium, sine fine, 409r-413v, A
146. (Antonius Wrancius) ad papam Paulum III., Viennae Austriae, XII. die Septembris M. D. LVIII., 414r-418v, A
147. Antonius Wrancius Nicolao Episcopo Agriensi, XVI. Maii 1552., Ex Pornoniano, 418r-420v, A
148. (Antonius Wrancius) ad reverendissimum dominum Strigoniensem (Nikolaum Olahum), Augustae Vindelicorum, 19. Julii 1559, 422r-427v, A
149. (Antonius Wrancius) ad reverendissimum dominum archiepiscopum Strigoniensem (Nikolaum Olahum), Eperiesii, 15. Januarii 1559., 428r-431v, A
150. (Antonius Wrancius) ad reverendissimum dominum Strigoniensem Olahum, Agriae, V. Novuembris 1559., 432r-436v, A
151. (Antonius Wrancius) ad magnificum dominu comitem palatinum (Thomam Nadasdinum), Viennae, 24. Nouembris 1558., 437r-439v, A
152. Antonius Wrancius Thomae Nadasdino, Agriae XI. Decembris 1550., 440r-443v, A
153. (Antonius Wrancius) ad magnificum dominum comitem palatinum Nadasd, Agriae, VII. Martii 1559., 445r-454r, m3
154. Verancius et Zay ad Cinkmozerum, Constantinopoli XV. Octobris MDLV., 455r-458v, m4
155. (Antonius Wrancius) ad dominum Gabrielem Perenny, Agriae 28. Octobris 1559., 459r-462r, A
156. (Antonius Wrancius) ad M. Marcum Cinkmozerum, Constantinopoli, Vigesima nona Decembris M. D. LXVII., 463r-465v, m8
157. (Antonius Wrancius) ad magnificam dominam Judith relictam domini N. a Polham, Tyrnauiiae 2. Januarii 1572., 467r-468v, m2
158. Antonius Verancius episcopus Agriensis praeclaro uiro et antiquitatis studioso Jacobo Stradae, Viennae IIII. Decembris 1558., 471r-480v, m22
159. (Antonius Verancius) ad Gasparem Magochy, Agriae 18. aprilis 1558., 481r-484r, m3
160. (Antonius Wrancius) a ms. Simon Laudo, sine fine, 485r-492v, A
161. (Antonius Wrancius) Andreae Rapicio, Viennae, Nouembris prima 1558., 493r-498r, A

162. (Antonius Wrancius) ad Franciscum Pesthiensem, Viennae 13. Nouembris, 1558., 499r-502v, A
163. (Antonius Wrancius) ad senatum Tyrnauicensem, Posonii, 15. Decembris 1572., 503r-508v, A
164. (Antonius Verancius Michaeli fratri, Viennae, XII. Nouembris), sine fine, 509r-510r, m11 (kompletno pismo u vol. III, ff. 232r-233v)
165. (Antonius Wrancius) ad dominum Gasparem Peccium, Viennae 25. Augusti 1559., 512r-514v, A
166. Gaspar Peczy Antonio Verancio, Ex Sarwar XXI. Augusti M. D. L. VIII., 515r-516v, M14
167. (Antonius Wrancius) ad dominum Joannem Listhium, Augustae XXV. Julii 1559., 518r-522v, A
168. (Antonius Wrancius Andreae Rapicio), Augustae XVII. Julii 1559., 523r-524r, m23
169. (Antonius Wrancius) ad Melchiorem Roblem, Eperiessii, 4. Januarii 1559., 525r-526v, m3
170. (Antonius Verantius) ad dominum Benedictum Bornemissam, Agriae, X. Octobris 1559., 528r-v, m15
171. (Antonius Wrancius) ad Franciscum Belgramonium, Agriae, prima Nouembris 1559., 529r-530r, m9
172. (Antonius Wrancius) ad Hassan begum Zangziacchum Hatuanensem, Agriae, 5. die Octobris 1559., 531r-532r, m9
173. (Antonius Wrancius) ad dominum Franciscum Pesthy, Agriae, 5. Octobris 1559., 533r-v, m15
174. (Antonius Verancius) ad Zwlam, Agriae, 17. Decembris 1559., 535r-536r, m9
175. (Antonius Verancius) ad magnificum Augerium a Busbek, Viennae, prima Septembris 1558., 537r-540r, m3
176. Antonius Verancius passae Caszuno Budensi beglerbego, Viennae, secunda Januarii 1558., 543r-550, A
177. (Antonius Wrancius) ad passam Hruztanum Budensem beglerbegum, Agriae, VIII. Octobris 1559., 551r-554r, A
178. (Antonius Verancius) ad Budensem passam, Agriae, XXI. Decembris 1559., 555r-558r, m3
179. (Antonius Verancius) ad Hruztanum passam Budensem beglerbegum, Agriae 28. Septembris 1559., 559r-561r, m14+A

III. Sadržaj trećeg volumena *Fol. Lat. 1681.*

Contenta voluminis tertii 2r-4r,

1. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, 6. Marcii 1573., 5r-v, m7
2. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, 6. Marcii 1573., 6r-v, m7

3. *Sacrae caesareae maiestatis decretum ad Antonium Verancium*, 4. Maii 1564, 7r-v, m8
4. (Antonius Verancius) *ad caesaream maiestatem (Maximilianum)*, Tyrnaviae, secunda Ianuarii 1573., 8r-v, m13
5. (Antonius Verancius) *ad maiestatem caesaream (Maximilianum)*, Tyrnaviae, 27. Decembris 1573., 9r-v, m13
6. (Antonius Verancius) *ad sacram imperatoriam maiestatem*, Posonii, XX. Martii 1572., 10r-v, m16
7. (Antonius Verancius) *ad sacram caesaream maiestatem*, Posonii, 17. Sept. 1572., 11r-v, m7
8. (Antonius Verancius) *ad sacram caesaream maiestatem*, Posonii, XIX. Junii 1569., 12r-13r, m11
9. (Antonius Verancius *ad sacram caesaream maiestatem*), Posonii, 15. Maii 1569., 14r-15v, m11
10. (Antonius Verancius *ad sacram caesaream maiestatem*), sine fine, 16r-19r, A
11. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum, Constantinopoli, XVI. Novembris MDLV., 20r-23r, m4
12. (Antonius Verancius Carolo Archiduci Austriae etc.), Ex Sellie, XXII. Maii M. D. LXVI., 24r-26v, m15
13. (Antonius Verancius) *ad imperatoriam maiestatem*, Posonii, 24. Februarii 1571., 27r-28v, m12
14. *Sacrae caesareae maiestatis decretum ad Antonium Verancium*, 2. Julii 1572., 29r-30v, M15
15. (Antonius Verancius) *ad maiestatem caesaream (Maximilianum)*, Posonii, 9. Februarii 1571., 31r-32v, m2
16. (Antonius Verancius) *ad summum pontificum Pium V.*, Vienna, die Julii M. D. LXVIII., 33r-34r, m5
17. (Antonius Verancius) *ad serenissimum regem Bohemiae, Agriae*, 20. die Ianuarii 1560., 35r-36r, m9
18. (Antonius Verancius) *ad serenissimum archiducem Carolum*, In Noua Ciuitate Austriae, 26. Decembris 1571., 37r-v, m1
19. (Antonius Verancius) *ad sacratissimam imperatoriam maiestatem*, Posonii, 23. Augusti 1571., 38r-v, m2
20. (Antonius Verancius) *ad imperatoriam maiestatem*, Wywarii, 16. Julii 1571., 39r-40r, m2
21. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, XXVI. Junii MDLXI., 42r-43v, m10
22. (Antonius Verancius) *ad caesaream maiestatem (Ferdinandum)*, Agriae, 4. Junii 1561., 44r-45v, m1
23. (Antonius Verancius) *ad caesaream maiestatem (Ferdinandum)*, Agriae, 18. Martii 1561., 46r-48r, m3
24. (Antonius Verancius) *ad caesaream maiestatem (Ferdinandum)*, Agriae, 4. Junii 1561., 48v-51v, m1

25. (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem (Ferdinandum), Agriae, 8. Octobris 1560., 52r-53r, m14
26. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, 9. Februarii 1571., 54r, m2
27. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Ferdinandum), Agriae, XXII. Nouembris 1560., 55r-56r, m14
28. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, 4. Junii 1561., 57r-60v (Isto pismo kao i 24.), m10
29. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum.), Wywarii, 7. Julii 1571., 61r-63r, m2
30. (Antonius Verancius) ad imperatoriam maiestatem (Maximilianum), Posonii 23. Nouembris 1571., 64r-v, m2
31. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Viennae, 6. Septembris 1571., 65r-v, m8
32. (Antonius Verancius ad maiestatem caesaream Maximilianum), Viennae, 6. Septembris 1571., 66r-67v, m10
33. (Antonius Verancius ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Tyrnauiiae, 14. Aprilis 1571., 68r-v et finis 71r, m5+A
34. (Antonius Verancius) ad sacratissimam maiestatem imperatoriam (Maximilianum), Wywarii, 9. Julii 1571., 69r-70r, m2+A
35. (Antonius Verancius ad maiestatem caesaream Maximilianum), Posonii, 26. Martii 1571., 72r-v (opet isto pismo napisano učisto 73r-v), m2+A
36. (Antonius Verancius) ad sacratissimam imperatoriam maiestatem (Maximilianum), Posonii, 26. Martii 1571., 74r-77r, m2
37. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Viennae, XVI. Junii 1572., 78r-79r, m1
38. (Antonius Wrancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 7. Decembris 1572., 80r-83v, A
39. (Antonius Wrancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum), Posonii, 28. Julii 1572., 84r-85r, A
40. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 23. Februarii 1573., 86r-87r, m7
41. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum), Tyrnauiiae, 14. Februarii 1573., 88r-89v, m5
42. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 16. Augusti 1572., 90r, m2
43. (Antonius Verancius ad maiestatem caesaream Maximilianum), Agriae VII. Aprilis 1559., 91r, m14
44. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 19. Aprilis 1573., 92r, m2
45. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 20. Marcii 1572., 93r, m2
46. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Viennae, 20. Nouembris 1558., 94r-v, A

47. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 19. Marcii 1573., 95r-96v, m7
48. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii 10. Marcii 1573., 97r-98r, m7
49. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, 7. Martii 1559., 99r-100r, m3
50. (Antonius Verancius ad maiestatem regiam Maximilianum), Agriae, 13. Martii 1559., 101r-102r, m3
51. (Antonius Verancius) ad maiestatem regiam Maximilianum Bohemiae, Agriae VI. Martii 1559., 103r-104r, m14
52. (Antonius Verancius ad maiestatem regiam Maximilianum), sine dato, 105r-106r, m9
53. (Antonius Verancius ad maiestatem regiam Maximilianum), Eperyessii, 2. januarii 1559., 107r-108r, m3
54. (Antonius Wrancius) serenissimo regi Bohemiae Maximiliano, Augustae Vindelicorum 18. Julii 1559., 109r-110r, A
55. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, 2. Decembris 1559., 111r-112v, m9+A
56. (Antonius Wrancius) ad maiestatem regis Bohemiae Maximilianum, Augustae Vindelicorum XII. Julii 1559., 113r-114v, A
57. (Antonius Verancius ad maiestatem regiam Maximilianum), Posonii, 5. Nouembris 1572., 115r-v, m10
58. (Antonius Wrancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, 7. Nouembris 1572., 116r-v, m10
59. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, XVIII. Nouembris 1572., 117r-119v, m12
60. Maximilianus etc, Viennae, die mensis Junii anno domini 1572., 120r-v, m5
61. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, XXII. Nouembris 1559., 122r-123r, m9
62. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum.), Posonii, Decembris 1572., 124r-125r, m2
63. (Antonius Verancius Ferdinando regi), Agriae, 30. Martii 1561., 126r-127r, m3
64. (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem (Ferd.), Agriae, 3. Octobris, 1560., 128r-129v, m3
65. (Antonius Verancius) ad serenissimum regem Maximilianum, Eperyessii, 18. septembris 1560., 130r-v, m14
66. (Antonius Verancius) ad serenissimum archiducem Carolum, Posonii, 21. Martii 1566., 131r-v, m1
67. (Antonius Verancius) ad serenissimam regiam maiestatem Bohemiae, sine fine, 132r-v, m3
68. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Constantinopoli, Vigesima nona Decembris M. D. LXVII., 134r-135v, m8
69. Ultima actio totius tractatus et conclusionis pacis octennalis iter Imp. Rom. Maximiliani Secundi et Principem Turc. Zultanum Selymum per Ant. Verancium episcopum Agrien., Christophorum a Teuffenpach a maiiroffen et Albertum de Wys, XVII Febr., anno M. D. LXVIII., 136r, (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem (Maximilianum), Hadrianopoli, XX. Martii 1568., 137r-151r, m8

70. (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem (Maximilianum), Viennae, 7. Septembris 1571., 152r-160v, m1
71. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Ferdinandum), sine fine, 161r-166v, m3
72. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Ferdinandum), Agriae, 21. Februarii 1560., 167r-170v, m9
73. (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem (Ferdinandum), Epperyesii, XVIII. Septembris 1560., 171r-172v et finis IV. 90r, m3
74. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Ferdinandum), Epperyessi, XI. Septembris 1560., 173r, m3
75. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum), Posonii, 23. Maii 1572., 174r-175v, m17
76. (Antonius Verancius) ad Ferdinandum ducem Bauariae, Posonii, 18. Nouembris 1572., 176r-v, m7
77. (Antonius Wrancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, 7. Nouembris 1572., 177r-178v, A
78. (Antonius Verancius) ad regiam maiestatem (Rudolphum), Posonii, Vltima Marcii 1573., 179r-v, m7+A
79. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Posonii, II. Aprilis 1573., 180r-v, m7
80. (Antonius Verancius) ad regiam maiestatem (Rudolphum), Posonii, Vltima Marcii 1573., 181r-v, m7
81. (Antonius Verancius) ad maiestatem imperatoriam (Maximilianum), Viennae, 15. Ianuarii 1571., 182r-v, m2
82. (Antonius Verancius) ad Simonem Forgach capitaneum, Viennae, 15. Ianuarii M. D. LXXI., 183r-184r, m2
83. (Antonius Verancius) ad Quaestores aulae caesariae, In Nova Civitate, 27. Nouembris 1570., 185r-v, m7
84. (Antonius Wrancius) ad egregium Georgium Ghiczy capitaneum Wywariensem, Ex Noua Ciuitate, 29. Decembris 1571., 186r-187r, m1
85. (Antonius Verancius) ad Cameram Aulicam, X. Decembris 1570., in Noua Ciuitate, 188r-v et finis 190r, m10
86. (Antonius Verancius) ad Emericum Saghy, Ex Noua Ciuitate, 6. Ianuarii 1571., 189r-v, m2
87. Verancius, Zay et Augerius Regiae maiestati, Constantinopoli, VIII. Iulii MDLVII., 191r-192r, m4
88. Verancius, Zay et Augerius al signor Roggiero de Tassis, Da Constantinopoli, nel 8. di Luio MDLVII., 192v, m4
89. Verancius, Augerius et Zay Maiestati regiae, Constantinopoli, 8. Junii MDLVII., 193r-194r, m4
90. Verancius, Zay et Augerius a Roggiero de Tassis, Da Constantinopoli, nel 8. Zugno MDLVII., 194v, m4
91. Verancius, Zay et Augerius Regiae maiestati, Constantinopoli, 16. Februarii MDLVII., 195r-196v, m4

92. Maximiliani II. Diploma super collata locumtenentia A. Verantii, in Ciuitate nostra Vienna austriacae, 24. die Junii 1572., 197r-198r, m7
93. Verancius, Zay et Augerius ad Maiestatem regiam, Constantinopoli, 4. Augusti MDLVII., 199r-200v, m4
94. Verancius, Zay et Augerius Maiestati regiae, Constantinopoli XVII. Augusti MDLVII., 201r-v, m4
95. Verancius, Zay et Augerius Maiestati regiae, Constantinopoli 9. Aprilis MDLVII., 202r-203v, m4
96. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum, Constantinopoli, 29. Nouembris 1555., 204r-205r, m4
97. Verancius, Zay et Augerius (Ferdinando) regi suo, Constantinopoli, prima Martii MDLVII., 206r-208v, m4
98. (Antonius Wrancius) ad Maiestatem caesaream (Maximilianum), Constantinopoli, 29. Decembris 1567., 209r-v, A
99. Antonius Verancius et Francisco Zay Ferdinando regi Romanorum etc., Constantinopoli, prima Nouembris MDLV., 210r-211v, m4
100. (Antonius Verancius) ad Maiestatem caesaream, Budae 29. Aprilis 1568., 212r, m8
101. (Antonius Verancius) ad Caesaream maiestatem, Comaronii, 3. Maii 1568., 212r-v, m8
102. (Antonius Verancius) ad Caesaream maiestatem, Ex oppido Prellenkirchen, 8. Maii 1568., 212v, m8
103. (Antonius Verancius) ad Sacram caesaream maiestatem, Hadrianopoli, 19. Martii 1568., 213r-v, m8
104. (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem (Ferdinandum), Agriae, 14. Octobris 1560., 214r-215r, m14
105. (Antonius Verancius) ad Faustum, Posonii 17. Marcii 1572., 216r-217r, m2
106. Hieronimus Domitius Antonio Verancio, Bartphae, 14. Nouembris 1559., 218r, M16
107. (Antonius Verancius Michaeli fratri), Agriae, 27. Martii 1558., 219r-v, m4+A
108. Michael Verancius Antonio Verancio, Sibenici, prima die Octobris 1558., 220r-221v, M1
109. (Antonius Verancius) ad Faustum nepotem, Viennae, prima Decembris 1569., 224r-v, m2
110. (Antonius Verancius) ad Michaellem fratrem, Viennae, XVI. Julii MDLXIX., 225r-v, m14
111. Andreas Duditius Sbardellatus Antonio Verancio, accepta 28. Octobris 1558., 226r-227v, M17
112. (Antonius Verancius) ad Joannem Cheredy, Posonii, 24. Februarii 1571., 228r, m2
113. (Antonius Verancius) ad Petrum fratrem, Posonii, XII. Martii 1566., 229r-231v, m1
114. (Antonius Verancius Michaeli fratri), Viennae, XII. Nouembris 1569., 232r-233v, m11
115. Strigoniensis Fausto nepoti suo, Posonii, 18. Februarii 1572., 234r-235v, m16
116. (Michael Verancius Antonio Verancio), Ex Sibenico, die 6. Nouembris 1558., 236r-237v, M1

117. (Antonius Verancius) ad Faustum nepotem, Posonii, 23. Nouembris 1571., 238r-v, m1
118. (Antonius Verancius) ad fratrem Michaellem, Posonii, X. Junii 1569., 239r-240(a)v, m11
119. (Michael Verancius Antonio Verancio), Ex Sibenico, 27. Decembris 1558., 241r-244v, M1
120. Andronicus Tranquillus Antonio Verancio, Tragurii, 2-a Februarii M. D. LXX., 245r-248v, M18
121. (Michael Verancius Antonio Verancio), Ex Vienna, 29. Aprilis 1558., 249r-250v, M1
122. Andronicus Tranquillus ad reuerendissimum dominum Antonium Verancium archiepiscopum Strigoniensem, Posonii, 19. Octobris 1569., 251r-254v, M19
123. (Michael Verancius Antonio Verancio), Ex Venetiis, 22. die Augusti 1558., 255r-256v, M1
124. Sigismundus Thorda Antonio Verantio, Eperies, XXVIII. Martii 1558., 257r-259v, m1
125. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Sibenico, 25. die Januarii 1564., 260r-261v, M1
126. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Sibenico, die 9. Februarii 1559., 262r-263v, M1
127. (Michael Verantius Antonio Verantio), Viennae, 25. Maii 1558., 264r-265v, M1
128. Sigismundus Thorda Antonio Verancio, Eperies, 13. die Nouembris anno domini 1558., 266r-267v, M20
129. (Michael Verantius Antonio Verancio), Ex Sibenico, 16. die Februarii 1564., 268r-269v, M1
130. (Episcopus Jaurinensis Joannes Listhius Antonio Verancio), Viennae, XXVIII. die mensis Februarii anno Domini M. D. LXXIII., 270r-v, M21
131. (Antonius Verancius) ad Hieronymum de Andreis, Viennae, 27. Februarii 1569., 271r-272r, m11
132. (Antonius verancius) ad Thomam Vyzkelethy, Tyrnauiae, 26. Aprilis 1571., 273r, m2
133. Verancius et Zay dominis camerariis, Constantinopoli, 2. Martii MDLVII., 274r, m4
134. Verancius, Zay et Augerius regiae maiestati, Constantinopoli prima Julii, anno Domini MDLVII., 275r-v, m4
135. (Antonius Verancius) ad Franciscum Pankotatum, Tyrnauiae, 20. Aprilis 1571., 276r, m5
136. (Antonius Verancius) ad Sigfridum Rybishaimm, Tyrnauiae, 27. Aprilis 1571., 277r, m5
137. (Antonius Verancius) ad Michaellem Lyndwensem, Tyrnauiae, 15. Maii 1571., 278r, m5
138. (Antonius Verancius) ad Simonem Erdewdy, Wywarii, XI. Julii 1571., 279r, m5
139. (Antonius Verancius) ad dominum Christophorum Cubiny, Agriae, XII. Martii 1560., 280r-281r, m9
140. (Antonius Verancius) ad Consilium bellicum, Viennae, 15. Julii 1572., 283r-285r, m1
141. (Antonius Verancius) ad Benedictum Pograny, Viennae, 2. Julii 1572., 286r, m5
142. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Viennae, 19. Junii 1572., 287r, m5

143. (Antonius Verancius) ad comitem Julium a Salmis, Posonii, 9. die Augusti 1572., 288r-290v, m1
144. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum Telekessy, Eperiessii, XI. Januarii 1559., 291r-294r, A
145. (Antonius Verancius) ad dominum Telekessy, Eperiessii, 3. Januarii 1559., 295r-v, m3
146. (Antonius Verancius) ad Benedictum Deaky, Posonii, 9. Decembris 1572., 296r-v, m12

IV. Sadržaj četvrtog volumena *Fol. Lat. 1681.*

Contenta voluminis quartii, 2r-4v

1. (Antonius Verancius) ad Joannem Andreffy, Tyrnauiæ, 30. Aprilis 1571., 6r-7r, m2
2. (Michael Verantius Antonio Verantio), fragmen, 8r-v, M1
3. (Antonius Verancius) ad Cameram Aulicam, In Noua Ciuitate, 26. Decembris 1571., 9r, m10
4. (Antonius Verancius) ad Tranquillum Andronicum, Ex oppido nostro Varallya sub Znio, arce Turociensi, 16. Junii 1564., 10r, m1
5. (Antonius Verancius) ad Cameram Hungaricam, Posonii, X. Nouembris 1571., 11r, m2
6. (Antonius Verancius) ad colonos trium Zlecze, Ex Warallya, 25. Julii 1564., 12r, m1
7. (Antonius Verancius) ad Budensem passam, Agriae, Vltima die Decembris 1560., 13r-v, m9
8. (Antonius Verancius) ad dominum Sambucum, Viennæ, XII. Maii 1568., 14r, m12
9. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum Augerium Busbekum, Hadriano-poli, XIX. Martii 1568., 15r, m11
10. (Antonius Verancius) ad Strigoniensem Beghum, Wywarba Zent Jakab Hawanak, 9. Napyan 1571., 16r, m2
11. (Antonius Verancius) ad Martinum Zazkowsky, Posonii, 7. Februarii 1571., 17r-v, m5
12. (Antonius Verancius) ad Michaellem Dubouium, Wywarii, 2. Julii 1571., 18r, m2
13. Anthonius Verancius electus Strigoniensis Joanni Sambuco fratri, Viennæ, 19. Octobris 1571., 19r, m10
14. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Wywarii, XI. Julii 1571., 20r, m2
15. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Locumtenentem (Paulum Bornemissam), Posonii, 25. Nouembris 1571., 21r, m2
16. (Antonius Verancius) al prothonotario Biglia, Nontio Apostolico, Da Tirnauia alli XXIII. d'Aprile MDLXXI., 22r, m20
17. (Antonius Verancius) al cardinale Morono, Da Tirnauia il primo di Maggio MDLXXI., 22v, m20
18. (Antonius Verancius) ad Lynduensem, Posonii, 25. Nouembris 1571., 23r, m2
19. (Antonius Verancius) ad Joannem Nagy, Posonii 24. Nouembris 1571., 24r, m7

20. (Antonius Verancius) ad Gregorium Bornemyzza episcopum Chanadiensem, Posonii, 21. Februarii 1571., 25r, m5
21. (Antonius Verancius) ad Mehmertum zangzacchum Hatuaniensem, Agriae, XI. Octobris 1562., 26r-v et 160r-161v, m3
22. (Antonius Verancius) ad Michaellem Lynduensem prouisorem, Tyrnauiæ, vltima Aprilis 1571., 27r-v, m2
23. Antonius Verancius Petro Abstemio Galgocensi haeretico, Tyrnauiæ, 18. Decembris 1571., 28r, m2
24. (Antonius Verancius) ad prouisorem Posoniensem, Tyrnauiæ 30. Decembris 1571., 29r, m2
25. (Antonius Verancius) ad parochum oppidi Zenthpeter, Tyrnauiæ 8. Decembris 1571., 30r, m2
26. (Antonius Verancius) ad Andream Myndzentinum vicarium suum, Posonii, 26. Ianuarii 1571., 31r, m2
27. (Antonius Verancius) ad Michaellem Mycwlith, Viennæ, 26. Septembris 1571., 32r, m8
28. (Antonius Verancius) ad Lucam Podosium Oratorem apud Caesarem Polonum, Posonii, 28. Martii 1571., 33r-v, m2
29. (Antonius Verancius) ad Lynduensem, Tyrnauiæ, 6. Ianuarii 1572., 34r, m16
30. Mÿ Mustapha passa azhatalmas Teoreok Gazarnak foheltartoÿa Bwdan es gond vÿseleoÿe Magÿar orzagnak (MHH, II, 212), Budæ, 6. die Aprilis 1571., 35r, m2
31. (Antonius Verancius) ad maiestatem regiam, sine fine, 36r-37v, m3
32. Verancius et Zay Marco Singkhmosero, Constantinopoli, VIII. Ianuarii MDLVII., 38r-39v, m4
33. Copia litterarum cuiusdam capitanei qui nauali proelio 7. Octobris anno 1571. commisso interfuit ad fratrem suum in caesarea aula existentem scriptarum, Ex portu Carde, noua Octobris 1573., 40r-42r, M22
34. (Antonius Verancius) ad quendam episcopum, fors Olahum), Viennæ, 1559., 43r-v, m9
35. (Antonius Verancius) reuerendissimo Andreae Sebridouio episcopo Cracouiensi, Viennæ, vltima Octobris 1558., 44r-v, m8
36. (Antonius Verancius) ad Hruztanum passam Budensem, Agriae, 26. Septembris 1562., 45r-v et 51r-54v, m1
37. Matthæus Zerdahely Antonio Verancio, Ex Misle, 24. Maii 1568., 46r-v, M23
38. (Antonius Verancius) a ms. Francesco Diotaleui, Da Vienna alli 17. di settembre 1568., 47r-v, m2
39. (Antonius Verancius) a ms. Francesco Diotaleui, Da Vienna alli 24. di settembre 1568., 48r-v, m2
40. (Antonius Verancius) ad Ioannem Faseolum, Viennæ, prima Octobris 1568., 49r-v, m11
41. Electus Varadiensis ad Antonium Verancium episcopum Agriensem, In Sancto Benedicto de Rupibus die 17. Augusti 1568., 50r, M24
42. Verancio e Zay al Gaztelu, Da Constantinopoli, 16. d. Octobris MDLV., 55r-56v, m4

43. (Michael Verancius Antonio Verancio), Sibenico, 22 die Januarii 1559., 57r-58v, M1
44. (Antonius Verancius) ad Andream Myndzentinum suum vicarium, Posonii, 30. Januarii 1571., 59r, m2
45. (Antonius Verancius) al Nuncio Apostolico monsignor Melchiore Biglia etc., Da Vienna, alli XVIII. Gienaro MDLXXI., 60r-63v, m2
46. (Antonius Verancius Andreae Rapicio), Agriae, 21. Februarii 1560., 64r-65v, m9
47. (Andrea Rapicius Antonio Verancio), Viennae, 9. die Januarii 1560., 66r-67v, M25
48. (Antonius Verancius) ad Joannem Jouium, Viennae, prima Decembris 1569., 68r, m11
49. (Antonius Verancius) ad Ladislauum Sybryk, Posonii, 3 Martii 1571., 69r, m2
50. Eucharistiam esse sacrificium, 70r-72r, m15
51. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Stanislaum Osiu episcopum Varmiensem et legatum pontificum, Agriae, XII. Februarii anno Domini MDLXI., 73r-74v, m1
52. (Antonius Verancius) ad Sacram caesaream maiestatem (Maximilianum), De calamitatibus ecclesiae et cleri Agriensi, Agriae, VI. Nouembris 1566., 75r-76r, m1
53. Copia trium articulorum transactionis cum Episcopo Agriensi factae, qui domino etiam Magochy ad observandum iniuncti sunt. Nec eos tamen adhuc vel in parte obseruauit., 27. Decembris 1566., 76r-77r, m1
54. (Antonius Verancius) ad Benedictum Deaky et Joannem Andreffy prouentuum archiepiscopalium prouisoires, Viennae, 7. Iulii 1572., 78r-v, m5
55. (Antonius Verancius) a ms. Francesco Caurino, Da Vienna, alli XV. Genaro MDLXXI., 80r-v, m20
56. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Wesprimiensem, Ex noua ciuitate Austriae, 6. Januarii anno Domini 1571., 81r-v, m10
57. (Antonius Verancius) ad Joannem Andreffy, Ex noua ciuitate Austriae, 6. Januarii 1571., 82r-83v, m20
58. (Antonius Verancius) ad Georgium Cherewdy, Posonii, 24. Februarii 1571., 84r, m2
59. (Antonius Verancius) ad Marcum Soproncinum, Posonii, prima Martii 1571., 85r, m2
60. (Antonius Verancius) ad Julium comitem a Salmis, Posonii, 2. Marcii 1571., 86r, m2
61. (Antonius Verancius) ad oppidanos Varallienses, Ex Sellye, 29. Septembris 1564., 87r, m15
62. (Antonius Verancius) ad excelsum consilium Viennensem, Posonii, 3. Marcii 1571., 88r, m2
63. (Antonius Verancius) ad serenissimum regem Bohemiae (Maximilianum), Agriae, 4. Octobris 1560., 89r, m14
64. (Antonius Verancius) ad Budensem passam, Agriae, 9-a Aprilis 1560., 92r-v, m9
65. (Antonius Verancius) a ms. Girolamo Ermolao dottore, Da Possonio, alli XII. di Marzo 1566., 93r-94r, m2
66. (Hieronimo Hermolao dottore Antonio Verancio), Sibenico, a 28. Nouembrio 1565., 95r-96v, M26
67. (Antonius Verancius) ad Mehmettum zandgzacchum Hatuanensem, Agriae, XI. Octobris 1562., 97r, m3

68. (Antonius Verancius) ad Joannem Deuinum, Viennae, 26. Maii 1567., 98r, m12
69. (Antonius Verancius) ad Joannem Krwsyth, Viennae, 27. Junii 1572., 99r, m5
70. (Antonius Verancius) ad Petrum Vsaly, Posonii, prima Nouembris 1572., 100r, m1
71. (Antonius Verancius) ad Michaellem Miculith, Posonii, XXI. Maii 1572., 101r, m5
72. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum Gabrielem Pereny, Agriae, 22. Martii 1558., 102r-v, m3
73. (Antonius Verancius) ad Joannem Alegrium medicum, Tyrnauiiae, 14. Februarii 1573., 104r-105r, m1
74. (Antonius Verancius) ad comitem Ecchium, Posonii, XXII. Nouembris 1572., 106r, m7
75. (Antonius Verancius) ad Pomynouzky, Posonii, prima Nouembris 1572., 107r, m7
76. (Antonius Verancius) ad Benedictum Deyaky, Viennae, 14. Julii 1572., 108r, m5
77. (Antonius Verancius) ad Rosnobanenses, Posonii, 28. Octobris 1572., 109r, m7
78. Maximiliani II. consensio super resignata prepositura Thurociensi per Antonium Verancium pro Fausto Verancio nepote, sine dato, 110r-v, m11
79. Cum collegis Sigismundus Torda et Franciscus Pesthy ad maiestatem regis Bohemiae Maximilianum, Eperyessii, 9. Ianuarii 1559., 111r-112r, m3
80. (Antonius Verancius) ad Joannem Jouium, Posonii, 7. Decembris 1572., 113r, m2
81. Progressus Beglerbeghi ad arcem Zigethum, sine dato, 114r-115v, m4
82. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum capitaneum Giulensem Ladislaum Kereczeny, Agriae, 25. Martii 1561., 116r-117r, m3
83. (Antonius Verancius) ad Lynduensem, Posonii, 8. Martii 1572., 118r-v, m2
84. (Antonius Verancius) ad ciues Tyrnauenses, Posonii, 2. Martii 1573., 119r, m2
85. (Antonius Verancius) ad Lynduensem, Posonii, 15. Martii 1572., 120r, m2
86. (Antonius Verancius) ad Michaellem Dubouium, Posonii, XI. Aprilis 1572., 121r, m2
87. (Antonius Verancius) ad Alexium Turzonem, Posonii, X. Martii 1572., 122r, m13
88. (Antonius Verancius) ad Lynduensem, Posonii, prima Martii 1572., 123r, m2
89. (Antonius Verancius) ad dominum comitem Julium a Salmis, Tyrnauiiae, 28. Ianuarii 1573., 124r, m13
90. (Antonius Verancius) ad Joannem Prunay, Posonii, 24. Februarii 1573., 125r, m2
91. (Antonius Verancius) Petro K., Viennae, XX. Nouembris 1557., 126r-v, m4+A
92. (Antonius Verancius) ad Joannem Trausanum magistrum Curiae caesareae, Posonii, 20. Marcii 1572., 127r, m24
93. Nos Nicolaus Olahus..., sine dato, 128r, M27
94. Doctoris Melchioris de filio Joannis Regio vaticinium, sine dato, 129r-130v, m3
95. (Andreas Rapticus Antonio Verancio), Viennae, Kalend. Februarii, 131r, M25
96. (Antonius Verancius) ad fratrem Gasparem, Agriae, 13. Decembris 1559., 132r, m9
97. (Antonius Verancius ad caesaream maiestatem Maximilianum), Posonii, 25. Junii 1559., 133r, m10
98. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Maximilianum), Tyrnauiiae, 28. Decembris 1572., 134r, m5
99. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesaream (Maximilianum), Tyrnauiiae, 18. Ianuarii 1572., 135r-v, m2

100. (Antonius Verancius) ad serenissimum archiducem Carolum, Posonii, 19. Decembris 1563., 136r, m1
101. (Antonius Verancius) ad illustrissimum Principem Bauariae Ferdinandum, Posonii, 16. Aprilis 1573., 137r, m7
102. (Antonius Verancius) ad maiestatem regiam, Cassouiae, XXI. Februarii 1558., 138r, m3
103. Antonius Verancius ad magnificum dominum Albertum de Wis, oratorem caesarem apud Turcarum principem, Viennae, 19. Ianuarii 1569., 139r-140r, m3
104. (Antonius Verancius) ad Anselmum Stechelium, (Viennae, 16. Ianuarii 1569.), 140r-v, m3
105. (Antonius Verancius) ad Strigoniensem (Nicolaum Olahum), Praegae, 18. aprilis 1567., 141r, m12
106. (Antonius Verancius) ad vicarium Nitriensem Zacchariam Mossocium, Tyrnauiiae, 9. Ianuarii 1572., 142r, m2
107. (Antonius Verancius) ad abbatem Bernardum, Posonii, prima Nouembris 1569., 143r, m8
108. (Antonius Verancius) ad cardinalem Moronum, Tyrnauiiae, XXI. Ianuarii 1573., 144r, m7
109. (Antonius Verancius) ad Capitulum Strigoniensem, Posonii, 2. Decembris 1572., 145r, m2
110. (Antonius Verancius) ad Matthiam Ruchanyth, Agriae, Decembris 2. 1560., 146r-147r, m3
111. Verancius, Zay et Augerius regi, Constantinopoli, 22. Maii MDLVII., 148r-149v, m4
112. (Antonius Verancius) ad Franciscum Belgramonium, Agriae, prima Nouembris 1559., 150r-151v, m9
113. (Antonius Verancius) ad Joannem Moronem cardinalem, Agriae, 17. Februarii 1560., 152r-v, m25
114. (Antonius Verancius) Seuerino Bonaro, Venetiis, 10. aprilis 1548., 153r-154r, m26
115. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum supremum capitaneum Simonem Forgach, Ex Wywar, 26. Junii 1571., 155r-159r, A
116. (Antonius Verancius) ad episcopum Quinqueecclesiensem Andream Duditium, Tyrnauiiae, XXVIII. Aprilis 1566., 162r-163r, A
117. (Antonius Verancius ad Nicolaum Olahum), Cassouiae, 16. Septembris 1559., 164r-v, m9
118. (Antonius Verancius) ad dominum Emericum Telekesy, Viennae, 24. Augusti 1559., 165r, m9
119. (Antonius Verancius Capitulo ecclesiae Agriensis, dominis fratribus), Viennae, VI-tima Ianuarii 1569., 166r-167v, m3
120. (Antonius Verancius) ad vicarium Agriensem, Viennae, 26. Julii 1569., 168r-170r, m12
121. (Antonius Verancius) ad Michaellem fratrem, Viennae, 22. Julii 1569., 171r-173v, m12
122. (Antonius Verancius) ad maiestatem caesarem (Maximilianum), Posonii 25. Junii 1569., 174r-v, m8

123. Antonius Proculeianus Summo Pontifici Pio V., Ex Venetiis, Kalendis Martiis, 176r, M28
124. (Antonius Verancius) ad Faustum Verantium nepotem suum, Posonii, prima Junii 1569., 177r-179v, A
125. (Antonius Verancius) al. ms. Francesco Diotaleui, Da Vienna, alli VI. Luio 1569., 180r-181r, m12
126. D'Anuorsa di 3. Novembre (Itinerarium Italicum), 182r-185v, M29
127. (Antonius Verancius) ad Franciscum Zay, Viennae, 12. Junii 1567., 186r-v, m12
128. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem ?, sine dato, 187r-188r, m3
129. (Antonius Verancius ?), Viennae, 5. Decembris 1558., 189r-190r, m3
130. Verancius Michaeli fratri, Constantinopoli, IIII-a Januarii MDLVI., 191r-192v, m4
131. Decretum domini imperatoris in consilio Camerae Aulicae, 193r-v, m8
132. (Antonius Verancius) ad sacram caesaream maiestatem (Maximilianum), Viennae, 13. Decembris 1569., 194r-v, m8
133. (Antonius Verancius) ad Mathiam Graecum vicarium et Nicolaum Thelegdinum lectorem, Viennae, 15. Decembris 1569., 195r-196r, m6+A
134. (Antonius Verancius) ad Michaellem fratrem, Constantinopoli, 12. Octobris 1567., 197r-v, m3
135. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Transsylvanensem, Constantinopoli, 7. Octobris 1567., 198r, m3
136. (Antonius Wrancius) ad magnificum dominum Albertum de Wys, Budae, XI. Julii 1567., 199r-v, A
137. (Antonius Wrancius) al cardinal Comenduno, Da Vienna, alli 20. di Zugno 1567., 200r-201v, A
138. (Antonius Verancius) ad Marcum Cinkmoserum, Constantinopoli, 18. Septembris 1567., 202r, m3
139. (Antonius Wrancius ad Nicolaum Olahum), Agriae, 5. Maii 1558., 203r-204v, A
140. (Antonius Verancius ad Nicolaum Olahum), Agriae, 5. Maii 1558., 205r-206v, m3
141. (Verancius et Teuffenpach) ad sacratissimam caesaream maiestatem, Budae, 12. Julii 1567., 207r-210v, m18
142. (Verancius et Teuffenpach) ad sacratissimam caesaream maiestatem, Comaronii, 5. Julii 1567., 211r, m18
143. (Verancius et Teuffenpach) ad caesaream maiestatem, Comaronii, 6. Julii 1567., 212r, m3
144. (Verancius et Teuffenpach) ad sacratissimam caesaream maiestatem, Sophiae, 4. Augusti 1567., 213r-v, m18
145. (Verancius et Teuffenpach) ad sacram caesaream maiestatem, Ex oppido Tatar-Parsarchy, VIII. Augusti 1567., 214r, m18
146. (Antonius Verancius) ad sacratissimam caesaream maiestatem, (Constantinopoli, 18. Septembris 1567.), sine fine, 215r-219r, m3
147. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum episcopum Modrusiensem Dyonisium Piopium, Praegae, 22. Aprilis 1567., 220r-v, m7

148. (Antonius Verancius) ad Hieronimum Domitium nepotem, Posonii, 32. Nouembris 1561., 222r-223r, m10
149. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Strigoniensem Nicolaum Olahum, Pragmae, prima Aprilis 1567., 224r, m25
150. (Antonius Verancius) ad sacram regiam maiestatem Bohemiae (Maximilianum), Posonii, XV. Nouembris MDLXI., 225r-226r, m1
151. (Antonius Verancius) (ad aliquem episcopum), Viennae, X. Octobris 1561., 227r-v, m1
152. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum Martinum Cromerum regis Poloniae oratorem, Viennae, 17. Octobris 1561., 228r-v, m10
153. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum et illustrissimum cardinalem Saracenum Michaellem, Viennae, VII. Octobris M. D. LXI., 229r-v, m10
154. (Antonius Verancius) ad Prouisosem Agriensem, Viennae, XXVI. Octobris M. D. LXI., 230r-v, m10
155. (Antonius Verancius) ad caesaream maiestatem (Ferdinandum), Agriae, prima Martii 1561., 231r-234r, m3
156. Giacomo Soranzo (Antonio Verancio), Da Vienna, alli XXIX. di Dicembre M. D. LX., 235r-v, M30
157. (Antonius Verancius) ad zangchacchum Hatwaniensem Mehmettum, Kewlt Egerben, 14. napyan Aprilisnak 1561., 236r-v, m3
158. (Antonius Verancius) ad reuerendum patrem magistrum Antonium Grossutum, Dal campo Caesareo sotto Jaurino, ali 8. di Ottobre del 1566., 237r-239v, m15
159. (Antonio Grosutto al Antonio Verancio), Vienna, il 22. del Settembre 1566., 240r-v et 241v, M31
160. (Antonio Grosutto al Antonio Verancio), Vienna, il 21. del Agosto 1566., 241r et 242v, M31
161. (Antonius Verancius) ad Jacobum Camulium, Posonii 15. Martii 1566., 243r-v, m1
162. (Antonius Verancius) ad venerabilem dominum Nicolaum Thelegdinum, lectorem et canonicum ecclesiae Strigoniensis, Ex Sellye, 16. Aprilis 1566., 244r, m1
163. (Antonius Verancius) ad generosam et magnificam dominam Elysaetham Turzonem, magnifici quondam domini Adami Ungnad relictam, Ex Sellie, 22. Aprilis 1566., 245r, m1
164. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Strigoniensem (Nicolaum Olahum), Viennae, 28. Decembris 1566., 246r, m1
165. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum et illustrissimum cardinalem Varmiensium Hosium, Viennae, 10. Ianuarii 1566., 247r-248v, m1
166. (Antonius Verancius) ad reuerendissimum dominum Martinum Cromerum, Viennae, Vltima Decembris, 249r, m1
167. (Antonius Verancius) ad reuerendum Valentinum Christianum prouinciae Minoritarum Austriae, Ex Sellie, 4. Junii 1.5.6.6., 251r, m19
168. (Antonius Verancius) ad reuerendum patrem Antonium Grossuplum, Da Sellie, il 4. di zugno 1.5.6.6., 252r-v, m19

169. (Antonius Verancius) all' illustrissimo cardinale Dolfino, Dal oppido di Sellie, alli 3. de Zugno 1.5.6.6., 253r, m19
170. (Antonius Verancius) ad Zleczenses colonos, Ex Sellie, ultima Maii 1566., 254r, m15
171. (Antonius Verancius) ad Christophorum Cubiny, Ex Sellie, ultima Maii 1566., 255r-v, m19
172. (Antonius Verancius) Emerico Saaghy, prouisori domus archiepiscopatus Strigoniensis, Viennae, 9. Decembris 1569., 256r-v, m9
173. Antonius Verancius Agriensis reuerendissimo domino dominon Nicolao Olaho Strigoniensi, Viennae, 10. Ianuarii 1558., 257r-v, m4
174. Verancius, Zay et Augerius Joanni Lenkowyth, Constantinopoli, 12. Augusti MDLVII., 258r-v, m4
175. (Antonius Verancius) Jacobo Paleologo, Constantinopoli, XII-a Aprilis MDLVII., 259r, m4
176. (Antonius Verancius de haeresi in diocesi Agriensi), sine dato, 260r-261v, m3
177. Antonius Wrancius Paulo Gregoriancio episcopo Zagrabiensi, Viennae, 18. Nouembris 1551., 262r-263r, m3
178. (Nicasius Ellebodinus castelanus Antonio Wrancio), Patauii, pridie Non. Nouembris 1569., 264r-v, M32
179. (Antonius Verancius) ad Nicasium Ellebodium castelanum, Viennae, 15. Decembris 1569., 265r, m8
180. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum Albertum de Wis, oratorem caesarem apud Turcarum principem, Viennae, 19. Ianuarii 1569., 266r-267r, m8
181. (Antonius Verancius) ad Anselmum Stechelium, Viennae, 16. Ianuarii 1569., 267v-268r, m8
182. (Antonius Verancius) ad Michaellem fratrem, Viennae, 7. Ianuarii 1569., 269r-270r, m14
183. Quirini relatio de conflictu navali cum cathalogo mortuorum nobilium, Di Galea al Dragonessi, 8. octobrio 1571., 271r-272r, et Catalogus mortuorum nobilium in conflictu, 272v, M33
184. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Posonio, 26. Octobris 1566., 273r-274v, M1
185. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Selye, 4. Augusti 1566., 275r-276v, M1
186. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Selye, 15. Augusti 1566., 277r-v, M1
187. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Selye, 17. Augusti 1566., 278r-v, M1
188. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Posonio, 5. die Junii 1566., 279r-280v, M1
189. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Posonio, 18. die Junii ad vesperum qua aduenit Sebastianus 1566., 281r-v, M1
190. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Selye, 28. Julii 1566., 282r-283v, M1
191. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Selye, 16. Julii 1566., 284r-285v, M1
192. (Michael Verantius Antonio Verantio), Ex Selye, 25. Julii 1566., 286r-287v, M1
193. (Antonius Verancius) ad M. Do. Com. Palatinum Thomam a Nadasd, Viennae, XIX. Sep. 1558., 288r-290v, m3
194. (Antonius Verancius ?), Viennae, XII. Nouembris 1558., 291r-292r, m3

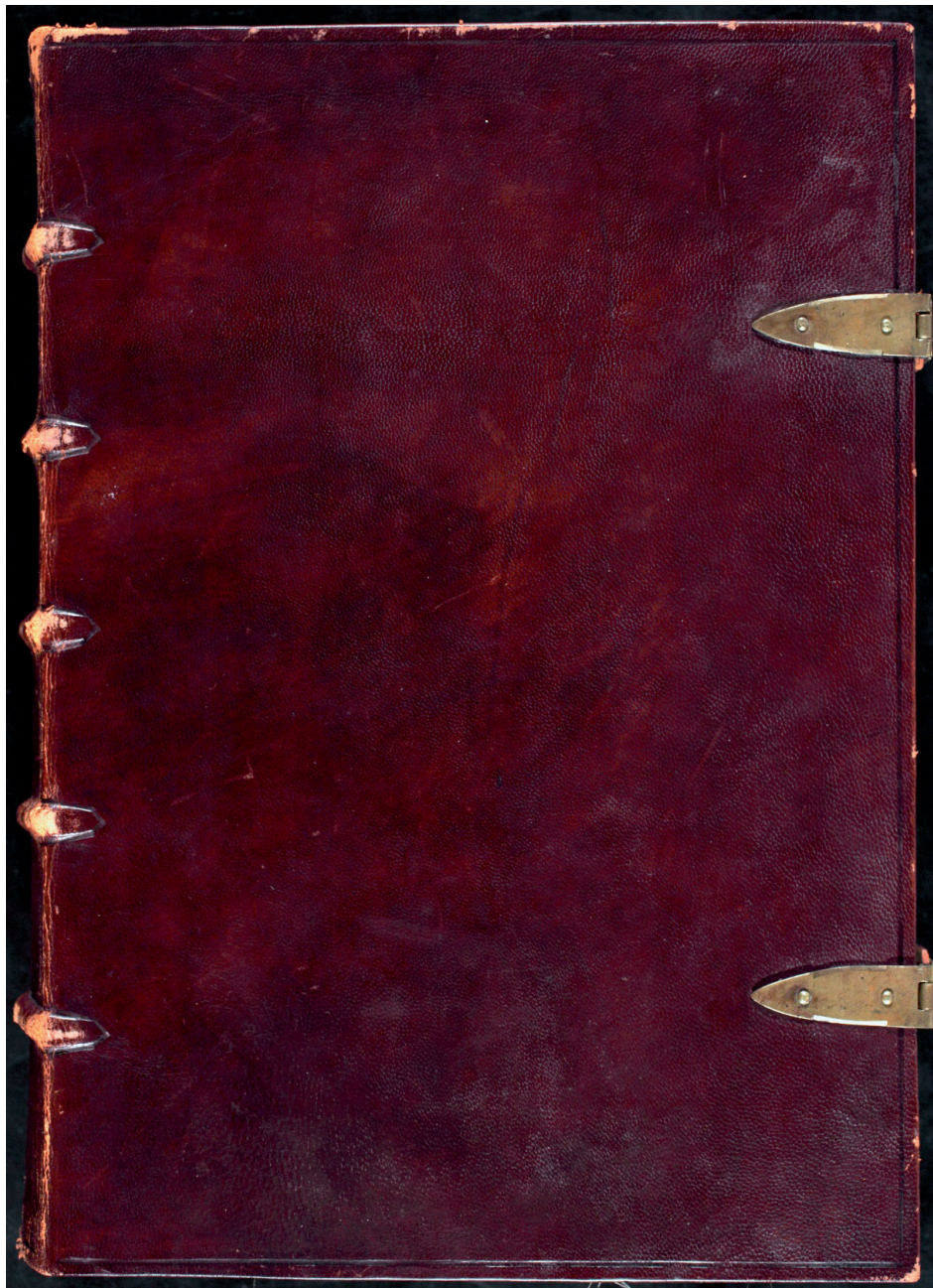
195. (Antonius Verancius) ad magnificum dominum Julium comitem a Salmis, Posonii, 18. Maii 1569., 293r-v, m8
196. (Antonius Verancius) ad Zylvam, Viennae, 3. Julii 1572., 294r-v, m17
197. (Antonius Verancius) ad Joannem Pesthinum, Vienneę, 26. Julii 1561., 295r-296r, m11
198. (Antonius Verancius et legati) ad magnificum dominum Vitum de Dorimberg oratorem caesareum, Constantinopoli, 7. Decembris 1567., 297r-298r, m8
199. (Antonius Verancius) ad Balthasarem Melegum, Viennae, 24. Maii 1567., 299r-v, m15
200. (Antonius Verancius) ad Simonem Forgach, praefectum Agriensem, Vienaе, 28. Aprilis 1569., 300r-301v, m2
201. (Antonius Verancius) ad dominum Volfgangum ab Vylak, Posonii, 2. Junii 1572., 302r-v, m5
202. (Antonius Verancius) ad Vicarium Strigoniensem, Viennae, X. Julii 1572., 303r, m5
203. (Antonius Verancius) ad Michaelem Myculyth, Viennae, 14. Julii 1572., 304r-305r, m5
204. (Antonius Verancius) ad subditos suos Trubinenses, Viennae, 14. Julii 1572., 306r-308v, m17
205. (Antonius Verancius) ad Hueberum secretarium Camerae Aulicae, Posonio, 30. Octobris 1572., 309r, m7
206. (Antonius Verancius) ad Georgium Ghiczy, Posonii, 5. Nouembris 1572., 310r-v, m13
207. (Antonius Verancius) ad Joannem Balassam, posonii, 5. Nouembris 1572., 311r-312r, m5
208. (Antonius Verancius) ad Joannem Jouium, Posonii, 21. Nouembris 1572., 313r-v, m2
209. (Antonius Verancius) ad generosam et magnificam dominam Judith relictam Maximiliani a Polhan., Posonio, 28. Marcii 1573., 314r-315r, m7
210. (Antonius Verancius) ad Joannem Sambucum, Posonii, 25. Februaruu 1573., 316r, m7
211. (Antonius Verancius) ad cardinalem Hosium, Posonii, 16. Martii 1572., 317r-v, m2
212. (Antonius Verancius) ad Anselmum Steckelium, Posonii, XVIII. Februarii M. D. LXXII., 318r, m2
213. (Antonius Verancius) ad Anselmum Stecchelium, Posonii, 1. Aprilis 1572., 319r-v, m16
214. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Posonii, 2. Decembris 1572., 320r, m5
215. (Antonius Verancius) ad Sebastianum (Reihempah), Posonii, 2. Marcii 1572., 321r-322r, m5
216. (Antonius Verancius) ad Apollonium Menabenam doctorem phisicum, Tyrnauiae, 12. Januarii 1573., 323r-324r, m5
217. (Antonius Verancius) ad Apollonium Menabenam doctorem phisicum, Tyrnauiae, 4. Februarii 1573., 325r-v, m13
218. (Antonius Verancius) ad Christophorum Kwбини, Tyrnauiae, 21. Januarii 1573., 326r-v, m13

219. (Antonius Verancius) ad Christophorum Kwbini, Tyrnauiae, 8. Februarii 1573., 327r-v, m5
220. (Antonius Verancius) ad Michaellem Bywdy, Posonii, 9. Marcii 1571., 328r-v, m2
221. (Antonius Verancius ad comitem Julium a Salmis), Posonii, 4. Februarii 1572., 329r-v, m16
222. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Posonii, 28. Februarii 1572., 330r-v, m16
223. (Antonius Verancius) ad Michaellem Miculyth, Posonii, 5. Decembris 1572., 331r-332v, m13
224. (Antonius Verancius) ad dominum Simonem Forgach, Tyrnauiae, 25. Decembris 1572., 333r-v, m27
225. (Antonius Verancius)) ad Christophorum Kwbini, Tyrnauiae, 30. ,Decembris 1572., 334r-v, m13
226. (Antonius Verancius) ad Hosium cardinalem, Posonii, 21. Decembris 1572., 335r-v, m5
227. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Posonii, XI. Aprilis 1572., 336r-v, m2
228. (Antonius Verancius) ad Vilhelmum Igel comitem camerae Zoliensis, Posonii, 21. Maii 1572., 337r-v, m17
229. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Posonii, 24. Maii 1572., 338r, m17
230. (Antonius Verancius) ad Telegdinum, Posonii, 15. Decembris 1572., 339r-v, m7

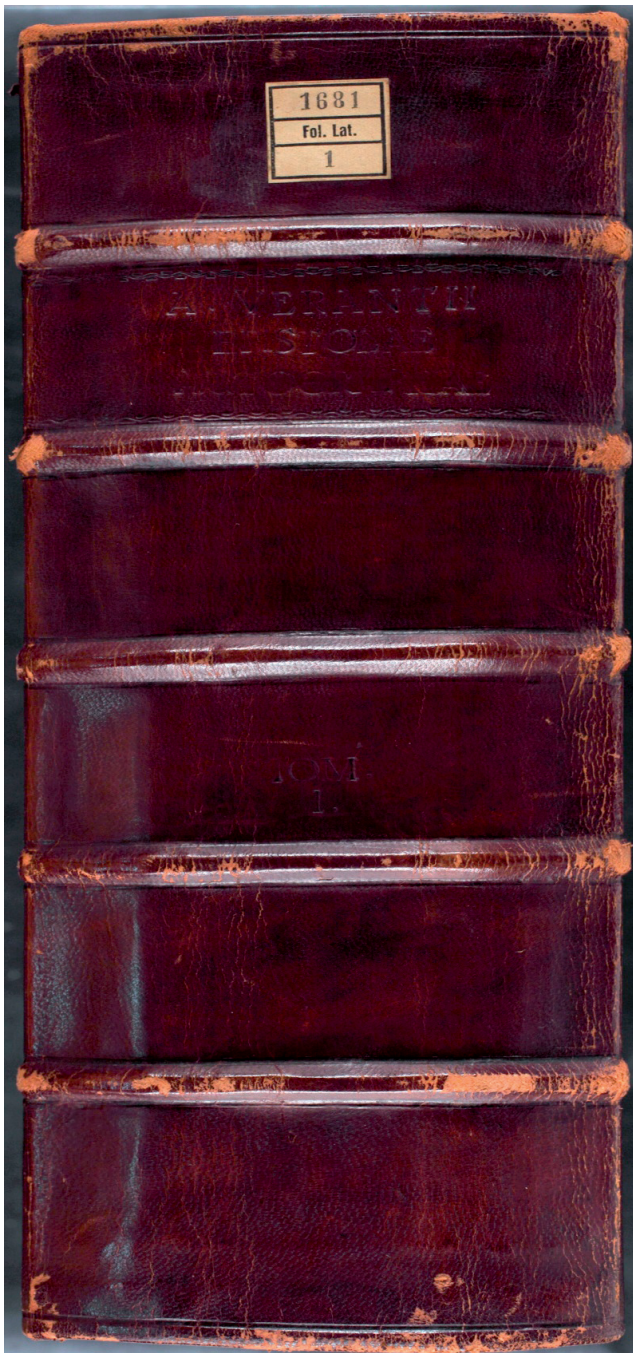

Prilog 2

Slika 1a. Vanjski izgled rukopisnog kodeksa Fol. Lat. 1681/1

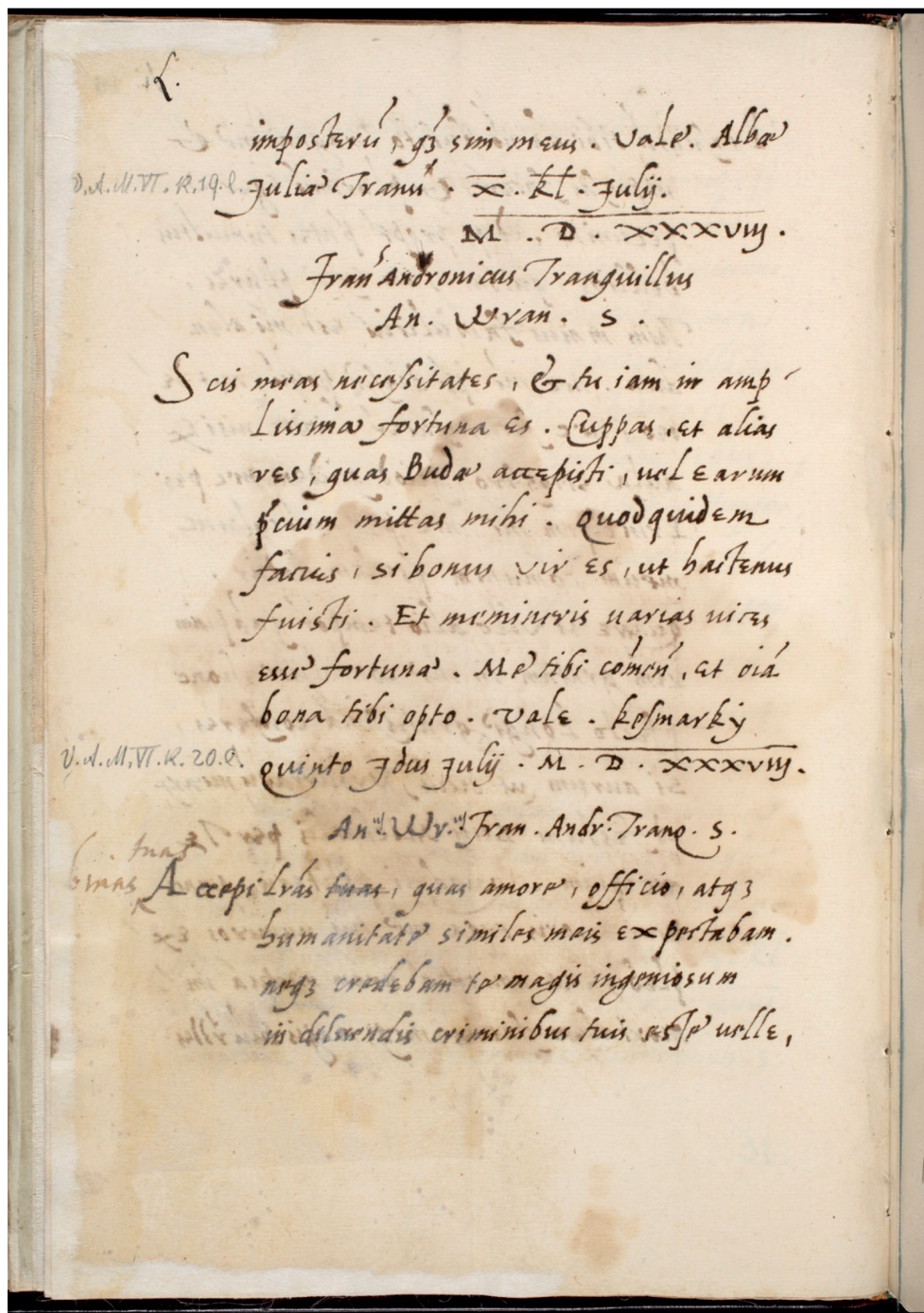
Slika 1b. Vanjski izgled rukopisnog kodeksa *Fol. Lat. 1681/1*

Slika 1c. Vanjski izgled rukopisnog kodeksa Fol. Lat. 1681/1

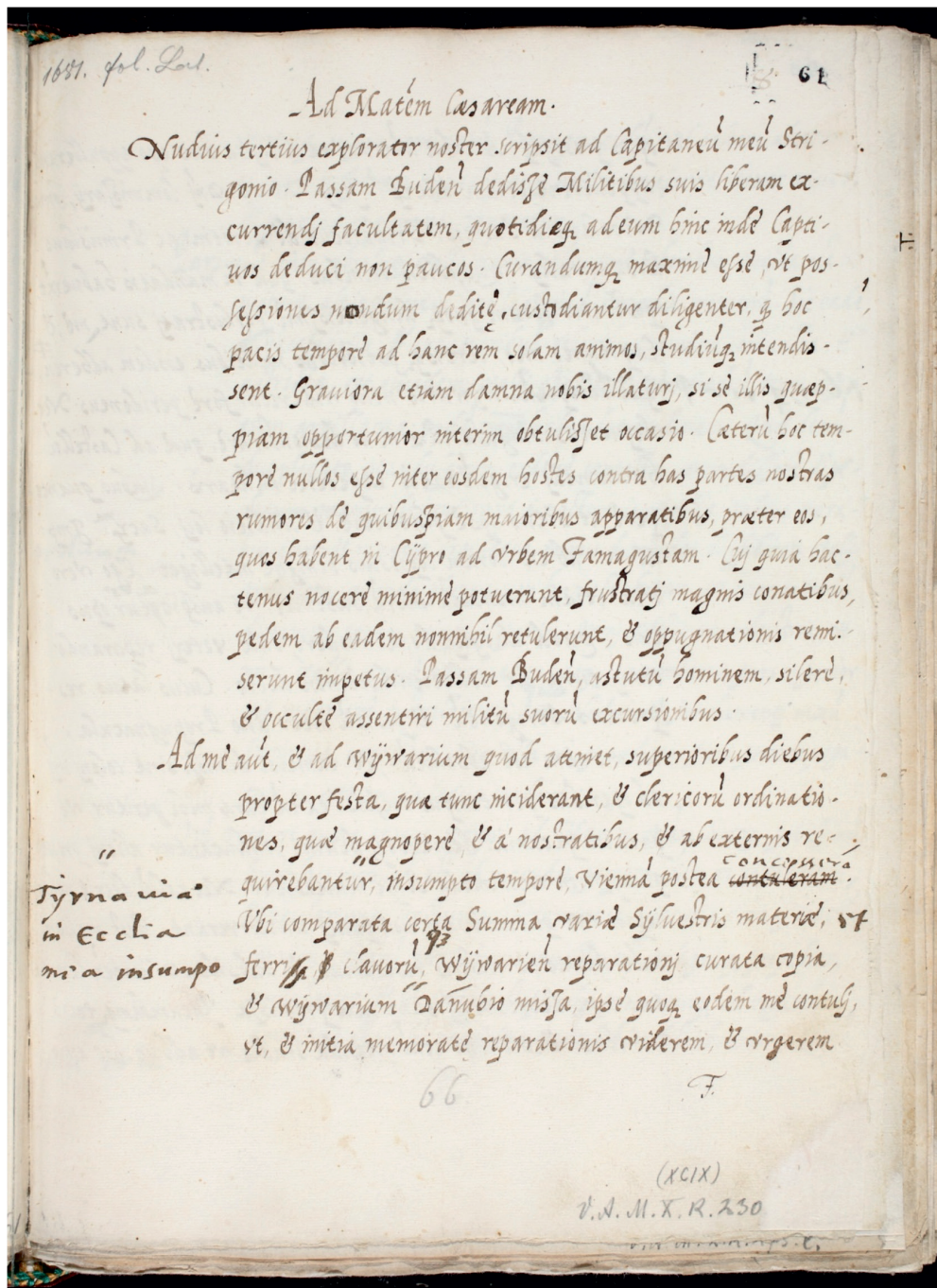

Slika 2. Primjer Antunova autografa, Fol. Lat. 1681/1, 16v

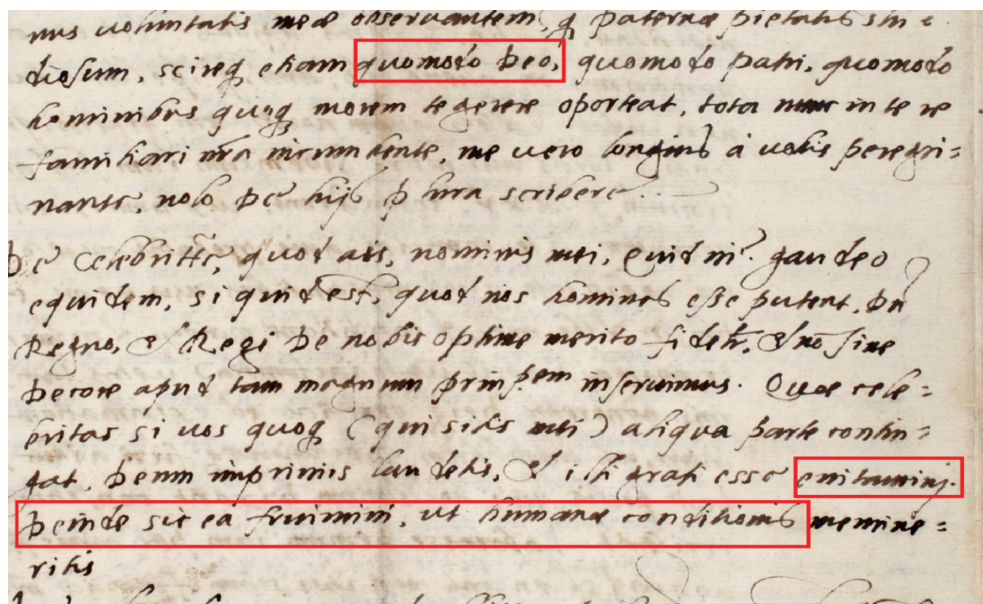

Slika 4. Primjer za m2, Fol. Lat. 1681/3, 63r

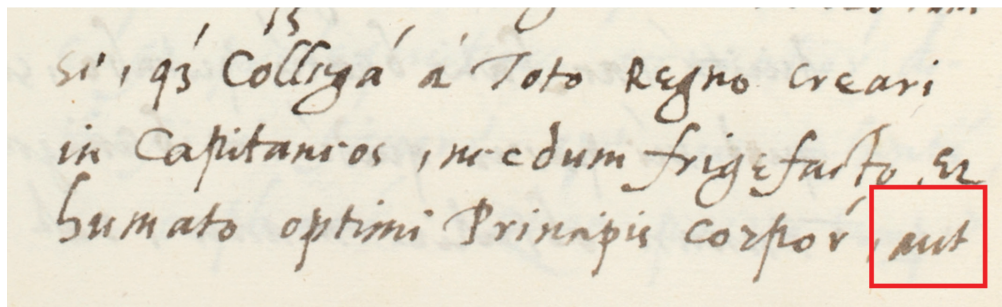
Slika 5. Antunovo pismo bratu Mihovilu, 4. siječnja 1556. Primjeri ispuštanja iz rukopisa (Fol. Lat. 1681/4, 191r i MHH IV, str. 171)

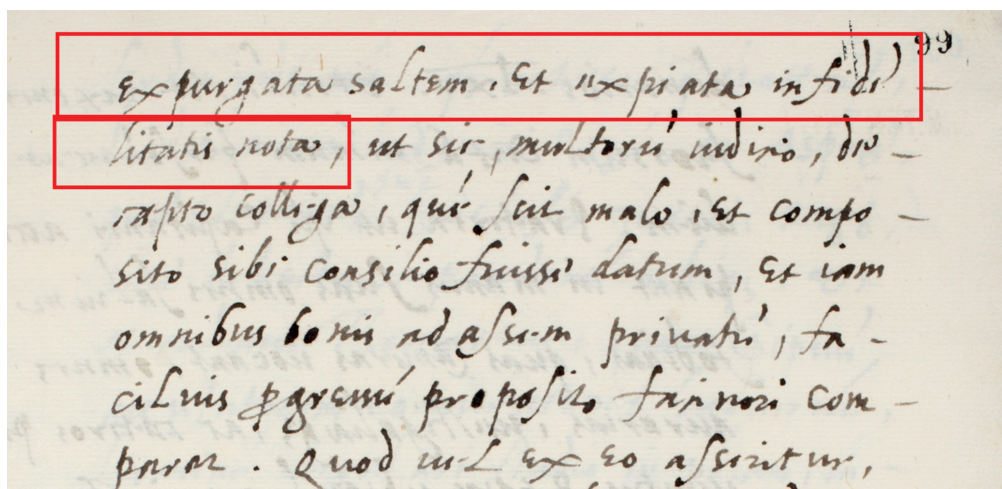
esse, nec minus voluntatis meae observantem, quam paternae pietatis studiosum, scireque etiam quomodo patri, quomodo hominibus quoque morem te gerere oporteat, tota nunc in te re familiari nostra incumbente, me vero longius a vobis peregrinante, nolo de hiis plura scribere.

De celebritate quidni nominis mei, quidni? gaudeo equidem, si quid est, quod nos homines esse putent, dum regno et regi de nobis optime merito fideliter et non sine decore apud tam magnum principem inservimus. Quae celebritas si vos quoque (qui sitis mei) aliqua parte contingat, Deum imprimis laudetis, et illi grati esse memineritis.

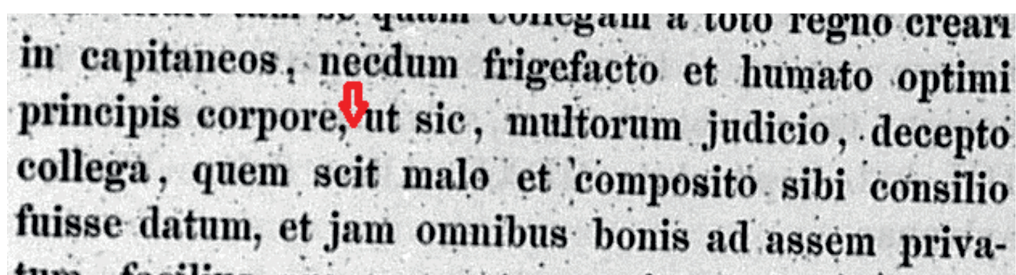
Slika 6. Antunovo pismo ujaku Ivanu Statiliću, 2. rujna 1540. Primjer ispuštanja (Fol. Lat. 1681/1, ff. 98v-99r i MHH VI, str. 144)

si, q̄s Colligā a Toto Regno creari
in Capitaneos, necdum frige facto, et
humato optimi Principis corpore, **ut**

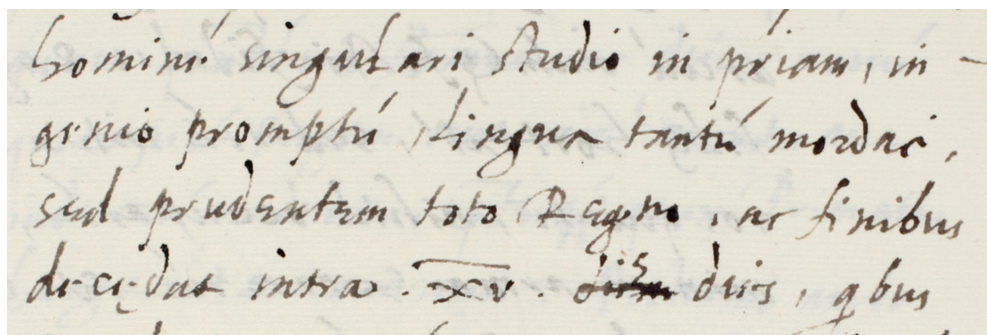
expurgata saltem, et expiata infidelitatis notas, **ut** sic, multorum iudicio, decepto collega, quem scit malo et composito sibi consilio fuisse datum, et iam omnibus bonis ad assem privati, facilius perenni propositis, firiori comparat. Quod ut ex eo asseritur,

in capitaneos, necdum frige facto et humato optimi principis corpore, **ut** sic, multorum iudicio, decepto collega, quem scit malo et composito sibi consilio fuisse datum, et jam omnibus bonis ad assem privatum facilius perenni propositis, firiori comparat. Quod ut ex eo asseritur,

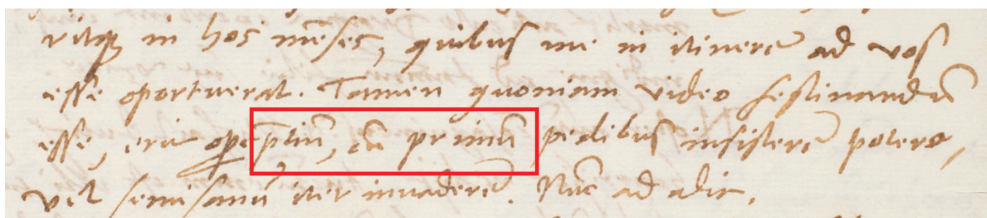
Slika 7. Antunovo pismo ujaku Ivanu Statiliću, 2. rujna 1540. Primjer krivog čitanja
(Fol. Lat. 1681/1, ff. 100r i MHH VI, str. 145)

Homini singulari studio in patriam, in-
genio promptus, lingua tantum mordaci,
sed prudentem toto Regno, ac finibus
decedat intra XV. dies, quibus

habuerunt, homo singulari studio in patriam, in-
genio promptus, lingua tantum mordaci sed prudens,
toto regno ac finibus decedat intra XV. dies, quibus
expletis, si non paruisset, occidere illum quisque im-

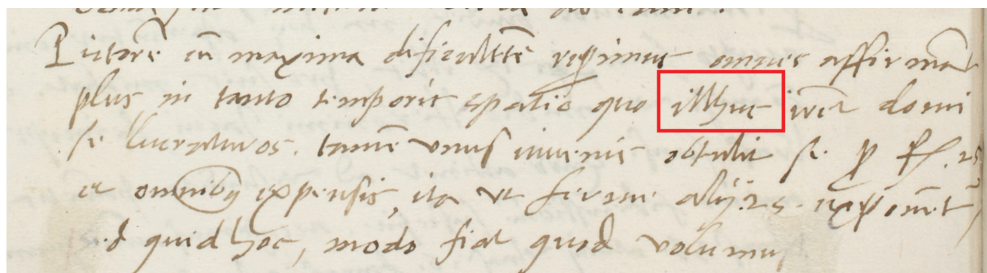
Slika 8. Mihovilovo pismo Antunu, 2. 9. 1559. Primjer krivog čitanja (Fol. Lat.
1681/3, 262r i MHH VII, 334)

in hos menses, quibus me in itinere ad vos
esse oportuerat. Tamen quoniam video festinandum
esse, erit operae petium, quamprimum
pedibus insistere potero, vel semisanum iter in-
vadere. Nunc ad alia.

neglexerit, distuleritque in hos menses, quibus me in
itinere ad vos esse oportuerat. Tamen quoniam vi-
deo festinandum esse, erit operae petium, quampri-
mum pedibus insistere potero, vel semisanum iter in-
vadere. Nunc ad alia.

Slika 9. Mihovilovo pismo Antunu, 22. 8. 1558. Primjer krivog čitanja (Fol. Lat. 1681/3, 256r i MHH VII, str. 225)

Pictorem cum maxima difficultate reperimus: omnes affirmant plus in tanto temporis spatio, quo isthuc irent, domi se lucraturus; tamen unus juvenis obtulit se pro fl. 25, et omnibus expensis, ita ut ferme alii 25 exponentur. Sed quid hoc? modo fiat quod volumus.

Diana Sorić – Milenko Lončar

The Manuscripts of Anthony Vrančić (*Fol. Lat. 1681.*) from the National Széchényi Library in Budapest

Summary

The manuscripts of Croatian humanist, diplomat and the Primate of Hungary Anthony Vrančić (1504-1573) are mostly kept in the National Széchényi Library in Budapest. They are kept under the signatures of *Fol. Lat. 425.*, *Fol. Lat. 1681.*, *Fol. Lat. 422.*, *Fol. Lat. 2380.*, *Fol. Lat. 4005.* and *Fol. Lat. 4006.* In this article, manuscripts of *Fol. Lat. 1681.* are presented. The volume contains diverse materials, but mostly Vrančić's correspondence. The greater part of the article is based on the research and analysis of digital reproductions of that volume, but also based on the research *in vivo* of the original for those places for which it was supposed that they would be less legible on the photographs. Since access to the manuscripts is hitherto difficult by the distance, the authors considered necessary to provide both external and internal description of the volume, its content and history. The volume contains materials within four codices with leather binding and metal buckles. Materials are restored and well preserved, with rare damages, which cause reading of the text. Manuscripts are for the great part written by Vrančić's hand, that is almost all the first and parts of other three codices. In the appendix at the end of the article is given full content of all four codices with elementary information on each particular letter (addresser, addressee, dating, toponymy and folia) or the document.

Key words: Anthony Vrančić, manuscripts *Fol. Lat. 1681.*, codicological description, correspondence, humanism

